GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

CZWARTEK 21 GRUDNIA 2000 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 149 ◆ CENA 6 Kč

W OPINII METEOROLOGÓW

Temperatura rośnie

GENEWA - Widoczne od 20 lat ocieplenie klimatu spowoduje, że rok 2000 będzie jednym z najgorętszych od roku 1860, i to mimo wystąpienia chłodnego prądu w tropikalnym Pacyfiku i innych anomalii - ogłosiła ONZ.

Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO), jedna z agend ONZ, podała w Genewie, że ten rok będzie piątym lub szóstym na liście najcieplejszych od roku 1860. Osiem z 10 najcieplejszych lat w minionym 140-letnim okresie nastąpiło po roku 1989, a rok 1998, kiedy prąd El Nino ogrzał Pacyfik, był najgorętszy z nich wszystkich.

Sekretarz generalny WMO, Godwin Obasi, powiedział, że rok bieżący jest dwudziestym drugim rokiem z rzędu, w którym globalne temperatury przeszyszały przeciętną dla okresu 1961-1990, przyjętego za podstawę porównań. Obasi dodał, że dane WMO potwierdzają pogląd, iż na Ziemi następuje ocieplenie.

W roku 1997 państwa członkowskie ONZ postanowiły w Kioto zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych, ale rozbieżności między USA i krajami Unii Europejskiej sprawiły, że w zeszłym miesiącu, na konferencji ONZ w Hadze, nie udało się uzgodnić sposobów osiągnięcia tego celu.

Według danych WMO, przeciętna globalna temperatura na Ziemi będzie w tym roku o około 0,32 stopnia Celsjusza większa od przeciętnej dla okresu 1961-1990 i 0,6 stopnia Celsjusza większa niż na początku XX wieku.

Wraz ze wzrostem temperatury większa się występowanie jej ekstremów i ekstremalnych zjawisk pogodowych. W Ameryce Północnej susze trapiły w tym roku północny Meksyk i południowe i zachodnie stany USA. Z kolei w wielu innych regionach świata - od Wielkiej Brytanii, Szwajcarii i Włoch przez Indie i Bangladesz aż po Indochiny nastąpiły katastrofalne powodzie.

▲ *Dla upośledzonych umysłowo dzieci z Zakładu Opieki Społecznej w Pietwaldzie przeznaczyli uczniowie pietwaldzkiej Akademii Morawsko-Śląskiej zysk z nietradycyjnej sprzedaży karpi pod orłowskim supermarketem „Billa". Poza rybą młodzi sprzedawcy oferują klientom ozdoby bożonarodzeniowe wykonane przez wychowanków zakładu, prowadzą też kwestę na rzecz upośledzonych dzieci.* ***Fot. JAN OLEJNIK***

ZŁODZIEJE WYKORZYSTAJĄ KAŻDĄ OKAZJĘ

Włamywacze nie świętują

KARWINA (wak) - Z roku na rok rośnie w powiecie karwińskim liczba okradzionych mieszkań w czasie świąt bożonarodzeniowych i na przełomie roku, czyli w noc sylwestrową.

„Dwa lata temu było ich sześć, przed rokiem jedenaście. W okresie od 20 do 31 grudnia 2000 r. po trzy włamania do mieszkań zanotowano w Hawierzowie i Karwinie, dwa - w Orłowej oraz trzy do domków rodzinnych - w Cierlicku, Boguminie i Orłowej. Najwięcej włamań do prywatnych mieszkań ma miejsce w wigilię Bożego Narodzenia. W pierwszy i drugi dzień świąt jest już ich mniej" - powiedział „GL" Ivan Kadura z Biura Prewencji Komendy Policji RC w Karwinie. „Mieszkania w trakcie świąt stają się szczególnym obiektem zainteresowania włamywaczy i jest to naturalne. Ludzie bowiem w tym czasie masowo wyjeżdżają na święta do swoich rodzin czy znajomych" - twierdzi Kadura. Przypomina jednocześnie, że włamywacze nie świętują i potrafią wykorzystać każdą nadarzającą się okazję.

Aby po powrocie ze świątecznych wyjazdów nie zastać ogołoconego mieszkania, należy przestrzegać kilka podstawowych zasad. Trzeba wcześniej zwracać uwagę, czy mieszkanie nie jest obserwowane; założyć w drzwiach wejściowych nowoczesne zamki lub blokady antywłamaniowe; poinformować sąsiada lub kogoś z rodziny o tym, że wyjeżdżamy, i poprosić o wyjmowanie listów ze skrzynki pocztowej, wieczorem zaś o zapalenie światła w mieszkaniu.

„Nic nie jest jednak tak doskonałym zabezpieczeniem, jak solidny sąsiad. Każdy zamek można wyważyć, każde zabezpieczenie złamać. Solidny sąsiad zawiadomi policję lub wystraszy złodzieja" - mówi Ivan Kadura. „Kiedy już nastąpi włamanie, nie należy porządkować mieszkania, dopóki nie przyjdzie policja, aby nie zacierać śladów". Policja przypomina też o wykupieniu polisy ubezpieczeniowej na mieszkanie.

JUŻ NIE ZATRUWAJĄ ATMOSFERY NAD OSTRAWĄ

Koksownie po »ekologizacji«

OSTRAWA (s) - W związku z tym, że stała się już zbędna dalsza działalność niezależnej obywatelskiej komisji, która nadzorowała realizację ekologicznego programu ostrawskich koksowni „Šverma" i „Svoboda", komisja ta rozwiąże się z końcem bieżącego roku.

Zabiegi rekonstrukcyjne, które sfinansowały spółki Kopalnie Ostrawsko-Karwińskie (OKD) i Koksownie Ostrawsko-Karwińskie (OKK), doprowadziły do tego, że oba te zakłady są już tylko w minimalnym stopniu uciążliwe dla otoczenia. Szacuje się, że dzięki skutecznym filtrom, zatrzymującym emisje gazów i pyłu, zanieczyszczenia schodzące z koksowni do atmosfery podczas procesu technologicznego osiągają obecnie zaledwie 1-10 procent dozwolonej wielkości. Wyniki te utrzymują się przy pełnej mocy produkcyjnej baterii koksowniczych.

Wzrastający popyt na węgiel i koks skłania kierownictwo OKK do podjęcia rozmów z gospodarzami miasta w sprawie zmiany decyzji odnośnie ostatecznych terminów zamknięcia koksowni „Šverma" i „Svoboda", które ustalono odpowiednio na koniec roku 2006 i 2009. Proces „ekologizacji" koksowni, przeprowadzony kosztem dwóch miliardów koron i pod nadzorem niezależnej obywatelskiej komisji gwaranuje, że ze strony tych zakładów Ostrawie, sąsiednim gminom oraz ich mieszkańcom nie powinno już grozić nic złego.

Obecnie kolosalne środki finansowe idą na odkażanie terenów zdewastowanych przez nieistniejącą koksownię „Karolina", a w przyszłym roku spółka OKK, wspierana przez Fundusz Majątku Narodowego, rozpocznie prace sanacyjne wód głębinowych w rejonie zakładu „Šverma".

ISSN 1212-4222

9 771212 422041 00149

SOBOTA

ze świątecznym magazynem »GL«

Na 16 stronach znajdzie Czytelnik aktualne informacje, program telewizyjny na całe święta, serwis sportowy, a także reportaże, krzyżówki, „Głosik"... Będzie świąteczny konkurs „Joanna Bis", w którym - uwaga! - tym razem wygrać można telefon komórkowy i inne atrakcyjne nagrody. Wystarczy kupić sobotni numer „GL", poprawnie odpowiedzieć na pytania i wraz z kuponem na kartach pocztowych przesłać odpowiedzi do redakcji.

A co przeczytają Czytelnicy w świątecznym numerze? Będzie o powrotach do własnych korzeni, czyli o spotkaniu potomków olbrachcicko-żukowsko-kocobędzkich rodów Budzińskich i Dziadków, o społecznikowskich pasjach nauczyciela Marka Grycza z czeskocieszyńskiej PSP. Wrażeniami z Chin podzieli się 22-letnia studentka Aleksandra Żwak. Napiszemy o tym, jak Polonia na świecie obchodzi święta i o tym, że świat prezentów bożonarodzeniowych zmienia się tak, jak nasze życie. Będzie też o jabłonkowskich siostrach elżbietankach i prowadzonym przez nie Domu Św. Elżbiety.

Życząc przyjemnej lektury, przypominamy, że z uwagi na święta Bożego Narodzenia wtorkowy numer „GL" nie pojawi się. Następny, czwartkowy, będzie jak zawsze 8-stronicowy. **Redakcja**

DAR KONSULATU DLA PRZEDSZKOLI

Prezenty pod choinkę

CZ. CIESZYN (mro/bag) - Zestawy pomocy dydaktycznych, książek, kaset magnetofonowych oraz sprzęt audiowizualny (dwa radiomagnetofony i dwa magnetowidy) przekazali w ub. poniedziałek osiemnastu przedstawicielkom polskich przedszkoli konsul generalny RP w Ostrawie Marek Masiulanis i konsul ds. Polonii Małgorzata Filipek. Uroczystość miała miejsce w Polskim Centrum Pedagogicznym w Czeskim Cieszynie.

Spotkanie to stało się również okazją do przełamania się opłatkiem i kolędowania, a także do dyskusji na temat naszego szkolnictwa i pracy z dziećmi.

PRZEDŚWIĄTECZNE PORZĄDKI CZY BRAK ZAINTERESOWANIA?

Z politykami w szczupłym gronie

CZ. CIESZYN (kor) - Nikłym zainteresowaniem cieszyło się trzecie publiczne spotkanie zaolziańskich Polaków z przedstawicielami czeskiej sceny politycznej, które zorganizował w poniedziałek w galerii Teatru Cieszyńskiego Kongres Polaków. Nie wiadomo, czy to nieszczęśliwie wybrany termin - ostatni przed świętami tydzień to wszak czas przedświątecznych porządków - czy też po prostu kompletny brak zainteresowania spowodował, że z zaproszenia skorzystali tylko senator Antonín Petráš (KSČM) oraz przedstawiciele rodzącej się rady okręgowej - Zdzisław Wantula (Czwórkoalicja) i Igor Petrov (Stowarzyszenie Kandydatów Niezależnych), a pustkami świeciła również widownia...

Uczestników dyskusji można było policzyć na palcach - oprócz konsula RP w Ostrawie Mariana Ozimka, członków Rady Polaków - wiceprezesów Bronisława Walickiego i Remigiusza Gąsiora oraz Rudolfa Molińskiego, wiceprezesów TNP i ZG PZKO - Małgorzaty Rakowskiej i Tadeusza Szkucika, członka władz Ruchu Politycznego „Wspólnota" Tadeusza Tomana, czeskocieszyńskiego radnego Jana Brannego i przedstawiciela trzynieckiego Klubu Kultury Tadeusza Wantuły, zasiedli na sali już tylko pracownicy Kancelarii Kongresu Polaków oraz redaktor „GL"...

A było tematów do omówienia wiele - jak powiedział B. Walicki, chodziło głównie o tworzenie komitetów ds. mniejszości narodowych przy przedstawicielstwach miejskich i gminnych,

Ciąg dalszy na str. 2

POGODA

CZWARTEK - Zachmurzenie małe, rano lokalne mgły. Temperatura w dzień do min. 5 st. C.

PIĄTEK - Zachmurzenie umiarkowane, możliwość przelotnych opadów śniegu. Temperatura w nocy do min. 7 st., w dzień od min. 2 do min. 4 st. C.

OD NOWEGO ROKU NOWE ZASADY PODZIAŁU DOCHODÓW PODATKOWYCH

Kto zyska, a kto straci?

Mimo iż nowa ustawa dotycząca podziału dochodów podatkowych między poszczególne miasta i gminy budziła i prawdopodobnie nadal jeszcze budzi sporo kontrowersji, faktem pozostaje, że od stycznia 2001 roku pieniądze z podatków popłyną do kas miejskich czy gminnych według innych niż dotychczas zasad.

Od nowego roku nie będzie miało bowiem dla danego miasta lub gminy specjalnego znaczenia, czy na ich terenie znajdują się dochodowe zakłady pracy oraz czy rozwija się prywatny biznes. Generalnie rzecz biorąc, zyska bowiem ten, kto będzie miał więcej mieszkańców. Stwarzanie zaś korzystnych warunków dla drobnego i średniego biznesu będzie leżało w gminnym interesie o tyle, o ile warto wspierać coś, z czego tytułem podatków płynie do kasy zaledwie 30 proc., zamiast wcześniejszych (tak było jeszcze w br.) 100 proc.

Niemniej z obliczeń, jakie zostały przeprowadzone np. dla miast i gmin powiatu karwińskiego, wynika, że celem wprowadzenia nowej ustawy prawdopodobnie nie było uszczuplenie finansów samorządów lokalnych. Porównując bowiem rzeczywiste dochody, jakie uzyskały miasta i gminy w Karwińskiem w 1999 roku, z tymi, jakie uzyskałyby według nowo wprowadzonego klucza, okazuje się, że większość z nich na nowej ustawie powinna skorzystać, straci zaś mało która miescowość...

Gdyby bowiem już w ub. roku obowiązywały zasady podziału dochodów podatkowych w zależności od liczby mieszkańców, np. Hawierzów dysponowałby dodatkowymi 146 mln koron, Karwina - 112 mln, Orłowa - 52 mln. Po kilkanaście milionów zyskałyby ponadto Czeski Cieszyn oraz Bogumin, po kilka milionów - Rychwałd, Lutynia Dolna, Piotrowice czy Cierlicko. Na zbliżonym do rzeczywistego poziomie kształtowałyby się natomiast dochody podatkowe w takich miejscowościach, jak Olbrachcice, Dziećmorowice, Sucha Górna, Kocobędz oraz Pietwałd z tą jednak różnicą, że jeżeli w czterech pierwszych przypadkach chodziłoby o lekką poprawę gminnych finansów, w tym ostatnim - o niewielką stratę.

Znacznie mniej środków do wykorzystania miałyby natomiast dwie niemalże identyczne co do liczby mieszkańców gminy (ok. 1800) - Dąbrowa i Stonawa. Dąbrowa wg danych z 1999 roku straciłaby przeszło 3 mln koron, zaś Stonawie zabrakłoby aż 10 mln.

(sch)

BOŻONARODZENIOWE PRZEDSTAWIENIE

Pójdźmy do stajenki...

LUTYNIA DOLNA (jb) - W sali miejscowego Domu Kultury zapanowała we wtorek bożonarodzeniowa atmosfera.

Dzieci z miejscowej polskiej podstawówki wspierane przez piątkę przedszkolaków wystawiły przedstawienie bożonarodzeniowe „Pójdźmy wszyscy do stajenki". W zapełnionej po brzegi sali, na której nie zabrakło zaproszonych gości, m.in. konsul Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie Małgorzaty Filipek oraz przedstawiciela Rady Polaków Mariana Jędrzejczyka, dzieci w znakomity sposób wcieliły się w jasełkowe postacie. Cały spektakl okraszony był przepięknymi polskimi kolędami, które z dziecięcych ust brzmią jeszcze cieplej, jeszcze bardziej wzruszająco. Wielka w tym zasługa reżysera przedstawienia - nauczycielki Aleksandry Sembol. Nad całością muzyczną czuwał naucz. Zbigniew Letocha. Widzowie, w przeważnej części dumni rodzice, nagradzali oklaskami popisy swoich pociech. Sześćdziesięcioro podekscytowanych aktorów dało z siebie wszystko. Wiadomo przecież, że w święta obdarowuje się głównie dzieci. Tu jednak role się odwróciły, to dzieci pomyślały o swoich ukochanych rodzicach i uraczyły ich niezapomnianym przeżyciem artystycznym, Światełko betlejemskie, które zapalili na sali dolnolutyńscy harcerze, tylko podkreśliło uroczystą atmosferę.

„Chciałabym życzyć wszystkim radości i ludzkiej dobroci w nadchodzącym nowym stuleciu" - powiedziała po spektaklu dyrektorka szkoły Alicja Berki. „Cieszę się, że przedstawienie się udało. Z satysfakcją muszę też dodać, iż pani konsul przekazała nam dziś dar pieniężny na zakup telewizora i wideo dla klas 1 - 5 dolnolutyńskiej szkoły".

▲ *Po wystawie twórczości Władysława Ćmiela w sali wystaw Miejskiego Domu Kultury w Orłowej, na której zbierano dobrowolne datki dla dzieci z oddziału ortopedycznego orłowskiego szpitala, w ubiegły piątek autor spełnił dane na wernisażu słowo. Za zebrane pieniądze zakupiono bajki, zabawki, puzzle, zestawy elementów konstrukcyjnych i in. i wraz z dwoma obrazami Władysława Ćmiela przekazano na ręce ordynatora oddziału ortopedycznego MUDr. Peški i przełożonej pielęgniarek Helisowej (na zdjęciu z W. Ćmielem).*

Zdjęcie z archiwum plastyka

Z politykami w szczupłym gronie

Dokończenie ze str. 1

projekt ustawy o mniejszościach narodowych, finansowanie działalności kulturalnej mniejszości czy zbliżający się spis ludności.

Z. Wantuła poinformował, że komitet ds. narodowościowych powstanie również przy radzie okręgowej. Polacy mogliby jednak wejść również w skład innych komitetów, np. ds. szkolnictwa. Przed swoim wyjazdem (wiadomo - rozmowy koalicyjne) przywitał też - jako logiczne rozwiązanie - propozycję, by przy władzach okręgowych stworzyć etat dla osoby zajmującej się wyłącznie szkolnictwem narodowościowym.

Z senatorem A. Petrášem, który dotrwał na spotkaniu do końca, przedyskutowano praktycznie wszystkie przygotowane tematy, najwięcej jednak czasu poświęcono projektowi ustawy mniejszościowej, który po raz pierwszy przedstawia definicję mniejszości narodowej, a który dzięki 87 głosom „za" (ze 160) przeszedł w Izbie Poselskiej przez tzw. „pierwsze czytanie". Jak powiedział A. Petráš, pomimo wszelkich wysiłków autorów chodzi o projekt nie do końca doskonały. „Trzeba sobie uświadomić, że drugie czytanie, zaplanowane na styczeń, będzie walką o wprowadzenie do ustawy pewnych zmian. Wy, jako przedstawiciele polskiego społeczeństwa, mielibyście się z wszelkimi uwagami zwrócić do posłów pochodzących z tego regionu. My w senacie - jeżeli chodzi o zmiany - nie będziemy już później mieli takich szans, jak Izba Poselska... Podobnie trzeba będzie się zwracać do posłów z uwagami nt. przygotowywanej ustawy o szkolnictwie...". Chociaż dyskusja nie przyniosła konkretnych wyników, większość uczestników spotkania oceniła je jako bardzo pożyteczne.

MOSTECZANIE SZYKUJĄ SIĘ JUŻ DO 23. „BALU GOROLSKIGO"

»Górole« w ambasadzie

MOSTY k. JABŁONKOWA / BRATYSŁAWA (kor) - Bardzo roboczo spędzają przedświąteczne dni mosteccy „Górole". Przygotowują 23. już tradycyjny „Bal Gorolski", w ub. piątek zaś 10-osobowa delegacja zespołu wyjechała do stolicy Słowacji, by umilić swoim graniem i śpiewem wigilijkę pracowników Ambasady RP w Bratysławie i tamtejszego Instytutu Polskiego.

„Zaprosili nas ambasador Jan Kornicki i dyrektor instytutu, były konsul generalny RP w Ostrawie, Jerzy Kronhold" - poinformował redakcję „GL" szef „Góroli", Alojzy Martynek. „Wyjechaliśmy w trzy pary z kapelą, której towarzyszył tym razem również jeden z muzyków jabłonkowskiej »Nowiny«, mój syn Tomasz... Przygotowaliśmy półtoragodzinny program świąteczny, na który złożyły się najpiękniejsze polskie kolędy oraz kantyczki Adama Sikory. Nasz występ jednak tak się wszystkim podobał, że przeciągnął się do ponad trzech godzin i przeistoczył się w wielki koncert życzeń - graliśmy i śpiewali pieśni beskidzkie, podhalańskie, a także słowackie...".

W pierwszą sobotę roku 2001, dokładnie w Święto Trzech Króli, odbędzie się w mosteckim Domu PZKO 23. „Bal Gorolski". Bal i towarzyszący mu tradycyjnie międzynarodowy przegląd zespołów i kapel ludowych będą dla wielu członków „Góroli" okazją do zadebiutowania na scenie...

„Pierwsze próby z nowymi członkami naszego zespołu rozpoczęły się we wrześniu, na razie nie mieli zatem jeszcze okazji do zaprezentowania swoich możliwości przed publicznością" - wyjaśnia A. Martynek. „Na balu chcemy zaprezentować kilkuminutowy fragment nowego programu".

Jak co roku zaprezentują się na przeglądzie kapel i zespołów nie tylko gospodarze - z zaolziańskich zespołów zapowiedziały już swój przyjazd Kapela Góralska Andrzeja Niedoby, „Nowina", „Kamraci", „Dolanie" i kapela „Olzy", z Polski przyjedzie kapela Zbyszka Wałacha z zespołem „Koniaków", z Moraw brnieńska „Poľana", ostrawska „Lipka", „Valašský Vojvoda" z Kozlowic oraz rodzinna kapela Jana Rokyty. Nie zabraknie też gości z sąsiedniej Słowacji - oprócz stałego bywalca „Balu Gorolskiego", Pawła Capka ze Skalitego, wystąpi też w Mostach żyliński „Stavbár", kapela „Damiď" z Terchowej, z Detvy zaś przyjedzie romska kapela „Klinkovci", której towarzyszyć będzie romski zespół taneczny „Mladosť" z Bańskiej Bystrzycy.

„Przegląd rozpocznie się o godz. 17.00, bal zaś ruszy o 19.30. Bilety na bal będzie można spokojnie nabyć na miejscu, poza tym można je zamówić u mnie - pod nr. tel. 0659/367 621 - codziennie po godz. 17.00" - dodał A. Martynek.

OGIEŃ BETLEJEMSKI

Pod zaolziańskie strzechy

CZ. CIESZYN (mro) - Po raz dziesiąty ogień z groty w Betlejem - miejsca urodzin Jezusa przyniosą na Zaolzie nasi harcerze. Dzisiaj od godz. 16.15 do 16.50 przedstawiciele szczepu cieszyńsko-błędowickiego będą rozdawać go na czeskocieszyńskim rynku.

„Początkowo ogień odbieraliśmy od skautów słowackich, którzy przesyłali go od Austriaków, inicjatorów tej pięknej akcji" - mówi senior harcerzy polskiego na Zaolziu, przewodniczący Harcerskiego Kręgu Seniora „Zaolzie" Władysław Sztebel. „Potem przekazywaliśmy go harcerzom z Polski. W 1998 roku Słowacy uzgodnili z Polakami, że do przekazania świętego płomienia dojdzie na Łysej Polanie. Teraz HPC odbiera światło betlejemskie od Hala Cieszyńskiego. Nasi harcerze następnie roznoszą je do szpitali, urzędów, domów opieki społecznej, a wraz z nim poselstwo pokoju, miłości i nadziei".

BIZNESMENI W KONKURSIE „BOŻE NARODZENIE 2000"

W świątecznej scenerii

KARWINA (sch) - Z niemałym zainteresowaniem spotkała się wśród karwińskich drobnych i średnich biznesmenów pierwsza edycja konkursu świątecznego pn. „Boże Narodzenie 2000".

W konkursie tym, który został ogłoszony na początku października przez karwiński Urząd Miejski we współpracy z Izbą Gospodarczą powiatu karwińskiego, startowało 38 przedsiębiorców prywatnych - 29 ubiegało się o nagrody za najlepiej zdobione witryny, czas świąteczny okno wystawowe. Za o nagrody za najładniej przybrane wnętrze lokalu Świąt Godowych wnętrze.

Laureatom konkursu zostały wręczone nagrody pieniężne - najładniejsze okna wystawowe premiowano 10 tys. tys. oraz 3 tys. koron, właścicielom najlepiej przybranych wnętrz przypadło natomiast po 8 tys., 5 tys. oraz dwa razy po 1 tys. koron, oraz nagrody rzeczowe - dzieła sztuki plastycznej miejscowych artystek Grety Sartorisowej oraz Jarosławy Rybowej.

■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■

Bezpieczne, ale...

Przeprowadzone w USA badania ludzi użytkujących telefony komórkowe przez okres krótszy niż trzy lata nie wykazały, by aparaty te mogły powodować raka mózgu. Ale studium nie daje odpowiedzi na pytanie, czy niebezpieczne jest korzystanie z popularnych „komórek" przez dłuższy okres.

Chociaż uczeni przyznali, że konieczne są dalsze obserwacje długoterminowe, ich zdaniem obecne rezultaty stanowią gwarancję bezpieczeństwa dla użytkowników telefonów komórkowych. Przy maksymalnym korzystaniu z takiego aparatu przez godzinę dziennie przez pięć a nawet więcej lat, również nie stwierdzono żadnych związków z rakiem mózgu.

W przeciwieństwie do tradycyjnych telefonów, aparaty komórkowe mają zamontowaną antenę, co sprawia, że mózg odbiorcy znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie radiowych fal elektromagnetycznych emitowanych przez taką antenę.

Smakosz suszi

Personel restauracji w Nagahamie, podającej słynny japoński przysmak - suszi - nabrał podejrzeń, obserwując klienta, który przez sześć godzin oddawał się ucztowaniu. Wkrótce okazało się, że żarłok był bez halerza. Była to jedna z tych restauracji, w których goście zasiadają przy taśmociągu, zdejmując z niego uzupełniane na bieżąco przez kucharza talerzyki z przysmakami. Podejrzany klient miał już „na koncie" 36 talerzyków suszi i 10 puszek piwa.

Kiedy przedstawiono mu rachunek na sumę 11,4 tysiąca jenów (ok. 100 USD), tylko wzruszył ramionami, oświadczył, że jest bezdomny i nie ma pieniędzy. Policji powiedział, że po prostu był głodny, więc postanowił coś zjeść. Kiedy zrewidowano go po aresztowaniu, okazało się, że miał w kieszeni dwa jeny.

Jedna za drugą

Władze niemieckie potwierdziły wczoraj odkrycie trzeciego przypadku choroby szalonych krów (bydlęcego gąbczastego zwyrodnienia mózgu - po łacinie Encephalopatia spongiforma bovina, skrót nazwy angielskiej BSE). Chorą krowę wykryto w jednym z gospodarstw w powiecie Cham w północno-wschodniej Bawarii, w pobliżu granicy z Republiką Czeską. Dokładne badanie laboratoryjne potwierdziło wcześniejsze podejrzenia. Z dwóch poprzednich niemieckich przypadków choroby szalonych krów jeden także dotyczył Bawarii.

Śmierć pod lawiną

W wyniku zejścia lawiny na drogę w górach Tadżykistanu zginęły co najmniej cztery osoby. Warstwa śniegu, która zsunęła się na przełęcz Anzob, ma grubość ponad 20 metrów - stąd wysiłki ratowników usiłujących wydobyć zasypanych są z góry skazane na niepowodzenie. Wiadomo, że pod lawiną znalazł się samochód, którym jechały cztery osoby.

Przełęcz Anzob, położona ok. 80 km na północ od stolicy Tadżykistanu Dżuszanbe, ze względu na niepowodzenie nowe pozostawała zamknięta dla ruchu drogowego od początku grudnia, wielu kierowców jednak lekceważyło zakaz.

WYSTĄPI ORKIESTRA OPERY OSTRAWSKIEJ

Koncert w kościele

STONAWA (s) - Jak każe tradycja, również w tym roku melomani mogą się cieszyć na koncert świąteczny w stonawskim kościele św. Marii Magdaleny. W programie jest „Czeska msza bożonarodzeniowa" Jana Jakuba Ryby.

Wykonawcami będą chóry: Stowarzyszenie Śpiewacze Nauczycielek Karwińskiego (dyrygent Tatána Novotná), Stowarzyszenie Śpiewacze „Witkowice" (dyr. Lubomír Pivovarský), Chór Mieszany „Smetana" (dyr. H. Olkowa), Żeński Chór „Frydek-Mistek" (dyr. Milan Báchorek) oraz soliści Alina Farna (sopran), Bohuslava Návratowa (alt), Jiří Halama (tenor) i Petr Jonszta (bas). Wokalistom towarzyszyć będzie Orkiestra Teatru Narodowego Morawskośląskiego w Ostrawie pod batutą Václava Návrata.

Koncert odbędzie się we czwartek 28 grudnia 2000 o godz. 18.00.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

Piękna i bezpieczna – ŠkodaFabia Combi

ŠkodaFabia Combi nowy wóz ŠkodaFabia

Chcecie oglądać życie z jego piękniejszej strony? Macie teraz wyjątkową szansę, przedstawiamy Wam nowy samochód Škoda Fabia Combi - piękność, która zmieni Wasze życie. Już od pierwszego wejrzenia zainteresuje swoją uroczą sylwetką z zaokrągloną tylną częścią. Jej elegancję dotwarzają przednie reflektory z przezroczystą optyką i tylne światła z brylantowym efektem, zderzaki w kolorze samochodu i spoiler nad tylną szybą. Nowa ŠkodaFabia Combi zaproponuje Wam nie tylko radość z wyjątkowego designu, ale również maksymalne zadowolenie z jazdy. Prócz tego znajdziecie w niej dosyć miejsca. Bogate wyposażenie, duży wybór silników, wysoki poziom bezpieczeństwa i gwarancja podróżowania przez całe życie są tradycyjnymi atutami samochodów ŠkodaFabia. Z tak wyjątkową pięknością musicie zapoznać się osobiście.

Na jazdę próbną Škoda Fabia Combi umówcie się z nami pod tel.: 0659/35 94 74

AUTOSERVIS CZUDEK, sp. z o.o. 739 92 NAWSIE tel./faks: 0659/35 94 74 www.skoda-auto.cz SPRZEDAŻ I SERWIS Po-Pt: 7.00 - 18.00, So: 8.00 - 13.00

„O WSPÓŁPRACY ZADECYDOWAŁY WZGLĘDY EMOCJONALNE" - MÓWI A. KRÓL Z KURATORIUM OŚWIATY W KATOWICACH

Pomagają zaolziańskiemu szkolnictwu

Kiedy przed dziesięcioma laty zaolziańscy nauczyciele postanowili reaktywować po 50-letniej przerwie przedwojenne Towarzystwo Nauczycieli Polskich, od razu przyszło im z pomocą Wojewódzkie Kuratorium Oświaty w Katowicach. Wszyscy ludzie związani z zaolziańskim polskim szkolnictwem doskonale zatem znają Andrzeja Króla, który dawniej pełnił w tej instytucji funkcję wicekuratora, obecnie zaś, kiedy po reformie administracyjnej w Polsce placówka przyjęła nazwę Śląskiego Kuratorium Oświaty, jest starszym wizytatorem i pracuje w oddziale współpracy z zagranicą, programów europejskich i edukacji regionalnej...

„W ramach właśnie wspomnianych programów europejskich - czyli budowania programu edukacji europejskiej i jednocześnie regionalnej - staram się robić wszystko po to, żeby polska młodzież, nauczyciele, animatorzy działań oświatowych wielką Europę zaczynali poznawać od tej Europy najbliższej, żeby zorientowali się, co się dzieje u najbliższych sąsiadów" - mówi A. Król. „Dlatego zapraszam wszystkich na Zaolzie, na to polsko-morawsko-śląskie pogranicze, które jest dla nas tą Europą najbliższą. Wielu z nas, Polaków, wędruje bowiem po całej Europie, zapominając, że właśnie tu, za Olzą mieszkają Polacy, że mieszka tutaj ludność dwujęzyczna i że są tu miejsca, które warto odwiedzić. To po prostu trzeba poznać...".

■ ■ **Panie Andrzeju, powróćmy może jednak do historii - jak się właściwie rozpoczęła ta współpraca między kuratorium a TNP, przynosząca przecież korzyści obu stronom...**

Bardzo prosto - po przemianach politycznych, jakie nastąpiły w Polsce w latach 1989-1990 - w kuratorium powiawiła się grupa pracowników, która miała troszeczkę inny rodowód niż ich poprzednicy... Ja np. pracowałem wcześniej w Liceum Ogólnokształcącym im. J. Słowackiego w Chorzowie, a w kuratorium pełniłem aż do roku 1995 funkcję wicekuratora. Jeżeli zaś chodzi o współpracę z Zaolziem, to zadecydowały o niej przede wszystkim względy emocjonalne, sympatia moja do tej ziemi, z którą łączy nas kultura, wspólna tradycja i język. Dla mnie, filologa, było to naturalne środowisko, do którego się zwróciłem.

Na Zaolzie przyjechałem po raz pierwszy w roku 1991, kiedy przyniosłem sprzęt audiowizualny dla szkół. Wówczas jeszcze nie było na Zaolziu centrum pedagogicznego, a mnie się marzyło, żeby tutaj powstała przynajmniej jakaś klasa metodyczna, w której nauczyciele zaolziańscy mogliby się doskonalić, unowocześniać proces dydaktyczny. No i wtedy miałem okazję poznać przedstawicieli władz TNP - Małgorzatę Rakowską, Stanisława Folwarcznego - współpracując z nimi mogłem obserwować później, jak się odnawia TNP, a także jak rodzi się Polskie Centrum Pedagogiczne, które realizowało te moje katowickie marzenia...

Rozpoczęło się od wizyt - my przyjeżdżaliśmy na Zaolzie, nauczyciele do nas. Głównym tematem naszych spotkań, w których brali często udział również przedstawiciele czeskich urzędów szkolnych, było tworzenie planów nauczania, rozkładów materiałów, budowanie programu edukacji regionalnej. Drugi etap - po tym okresie pomocy merytorycznej - polegał natomiast na wzbogacaniu szkół w nowe polskie podręczniki, nowości metodyczne i pedagogiczne. Zapraszaliśmy też nauczycieli z Zaolzia na lekcje do sali Sejmu Śląskiego, chorzowskiego planetarium i skansenu, na premiery Teatru Śląskiego, na warsztaty do Centrum Kultury Górnego Śląska. Te właśnie lekcje poprzedzały program edukacyjny, w którym dzisiaj uczestniczy zaolziańska młodzież.

Poza tym przywoziłem na Zaolzie uczniów polskich szkół. Organizowaliśmy lekcje pokazowe w PCP, w czeskocieszyńskich szkołach - podstawowej i gimnazjum, Kawiarenka Literacka Liceum im. Słowackiego prezentowała poezję śpiewaną nie tylko na zjazdach TNP, ale i podczas jubileuszu karwińskiego gimnazjum (notabene karwińską filię Polskiego Gimnazjum dzięki naszej współpracy udało się przyjąć do wielkiej Rodziny Szkół Słowackiego). Przybiera jednak współpraca również inne formy - szkoły zaolziańskie wchodzą np. w programy edukacji europejskiej, takie jak „Sokrates" czy „Komenius"...

Współpracujemy ponadto ze szkołami czeskimi - dla ich nauczycieli zorganizowałem np. wojaże metodyczne. 40 czeskich pedagogów zwiedziło województwo katowickie, Kraków, Zakopane, a także szkołę słowacką w Jabłonce...

■ ■ **Jedną z najcenniejszych inicjatyw jest jednak z pewnością zapraszanie młodych Zaolziaków do tzw. Środrocznej Szkoły Kultury i Języka Polskiego...**

Też tak sądzę... Oczywiście, młodzież brała udział w podobnych inicjatywach już wcześniej, ale musiała wówczas przebywać w jakimś tam ośrodku i ktoś z nimi prowadził lekcje... Nasza propozycja, którą realizujemy wspólnie z TNP, a bardzo pomogło nam Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" i jej katowicki oddział, jest inna. Otóż dzieci mieszkają w ośrodku harcerskim w Chorzowie i jest ten tydzień wypełniony autentycznym poznawaniem i doskonaleniem języka polskiego. Przez trzy dni młodzież uczestniczy w zajęciach w szkołach - chodzą na lekcje polskiego, historii, muszą opowiadać o Zaolziu, i to w języku, którym mówi obecnie nasza młodzież. Po południu natomiast młodzi Zaolziacy uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych danej szkoły - redagują gazetki, bawią się w teatr, uprawiają sport. Nie brakuje też sesji w planetarium, lekcji w skansenie chorzowskim o zwyczajach i obrzędach śląskich... A że przebiega śródroczna szkoła w Chorzowie, blisko jest do teatru, placówek muzealnych... Zawsze też zapraszam dzieci do sali Sejmu Śląskiego, idziemy pod Wieżę Spadochronową, pomnik przy Kopalni „Wujek", by poznały najważniejsze katowickie pomniki i symbole historii.

Spodziewamy się właśnie teraz kolejnej grupy dzieci, dla których przygotowaliśmy dodatkową atrakcję. Wiemy otóż, że dzieci na Zaolziu słuchają często audycji Radia Katowice - będą zatem mogły zwiedzić studio, a także wziąć udział w nagraniu audycji na temat ich pobytu w Polsce...

Chodzi zatem o atrakcyjny program - szkołę twórczą, aktywną. Dzieci podczas tygodniowego pobytu w Posce naszpikowane są polską kulturą i językiem.

■ ■ **Słyszałem również o ciekawym projekcie zorganizowanym w ramach programu edukacji regionalnej. Otóż przywozi Pan na Zaolzie polskich nauczycieli...**

No tak, stanąłem niedawno do konkursu na program edukacji regionalnej dla katowickiej Spółdzielni Doskonalącej Nauczycieli „Oświata" i mój projekt okazał się być najlepszym. Chodzi o to, że edukację regionalną postrzegam jako nie tylko spoglądającą w przeszłość, ale i patrzącą w wiek XXI, a zarazem chcę ją łączyć z edukacją europejską. Obejmuje program pięć sesji, a jedna z nich poświęcona jest prezentacji europejskiego regionu jako najbardziej typowego, wzorcowego. Doszedłem do wniosku, że takim regionem wzorcowym jest Zaolzie. Tu przeszłość cudownie łączy się ze współczesnością, żyją tu nowocześni młodzi ludzie... Poza tym wiedza wielu Polaków o tym skrawku ziemi jest znikoma - znamy doskonale całą Europę, a nie wiemy o tym, że za Olzą mieszkają Polacy, że jest tu tyle ciekawych miejsc do zwiedzenia...

Przyjeżdżamy zatem w ramach kursu, w którym bierze udział 200 nauczycieli, na jeden dzień na Zaolzie. Bo chodzi mi nie tylko o postrzeganie tej ziemi przez pryzmat „mrówczej" wycieczki, ale uzupełnienie wiedzy językowej, kulturowej, historycznej. Program jest bowiem bardzo ciekawy, gdyż sympatyczni są ludzie, którzy pomagają nam ten program pobytu na Zaolziu realizować. Jest zatem wykład prof. Daniela Kadłubca, który opowiada o historii i współczesności Zaolzia, prezes TNP Stanisław Folwarczny mówi o szkolnictwie i Towarzystwie, jedziemy do Gnojnika, Jabłonkowa, zwiedzamy szkołę w Bukowcu i jej wspaniałe muzeum...

Nie może też zabraknąć wizyty na Żwirkowisku. Uważam bowiem, że istnieją pewne święte miejsca, które trzeba znać i odwiedzać. Boli mnie, że Polacy jadąc do Rzymu, Paryża czy na narty do Alp omijają to miejsce. Na szczęście, to się zaczyna zmieniać, m.in. dzięki inicjatywom takim, jak ta nasza. Nauczyciele - po wysłuchaniu ciekawej i wzruszającej opowieści jednego z opiekunów Żwirkowiska, Józefa Kuli, po zapaleniu zniczów i złożeniu kwiatów pod pomnikiem - postanawiają tu zajrzeć ponownie, przywieźć tu swoich uczniów... I o to nam głównie chodzi.

■ ■ **Jakim powodzeniem cieszy się wspomniany kurs wśród nauczycieli?**

Ogromnym... Na razie skorzystało z niego 200 osób, a już zgłaszają się kolejne. Bardzo mnie zatem cieszy, że będziemy mogli zorganizować kolejne jego edycje...

Rozmawiał: **JACEK SIKORA**

Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Z PAMIĘTNIKÓW BYŁEGO GÓRNOSUSKIEGO BURMISTRZA, ALOJZEGO SZNAPKI

Wigilia za kolczastymi drutami

„Wysoka kultura XX wieku staje się kulturą szatanów" - tymi słowami kończy burmistrz Suchej Górnej w latach międzywojennych oraz zastępca dyrektora miejscowej Polskiej Szkoły Wydziałowej, Alojzy Sznapka, swoje pamiętniki. Odzwierciedlają one tragizm obu wojen, związaną z nimi tułaczkę, więzienie oraz wstrząsające przeżycia w czasie pobytu w obozach śmierci w Skrochowicach czy Sachsenhausen. W nich znajdujemy m.in. opis „wieczoru wigilijnego za kolczastymi drutami", jaki przyszło zakosztować ich autorowi w wigilię Bożego Narodzenia 1939 roku.

„Po przejściu bramy obozu zagłady w Sachsenhausen, wśród obrzydliwej pogody, sponiewierani i wyczerpani, wśród straszliwych wyzwisk surowych SS-manów, ich brutalności oraz ujadliwych wilczurów znaleźliśmy się 3 grudnia 1939 roku na olbrzymim placu, dookoła którego majaczyły szeregi niskich domków. Na drutach wszystkich bloków paliły się światła. Liczba więźniów w pierwszym tygodniu grudnia dochodziła do 14 tys. W obozie byli Polacy, Czesi, Rosjanie, Żydzi, Niemcy, a wśród nich akademicy czescy, których aresztowano z powodu demonstracji patriotycznej jesienią 1939 roku, a także reprezentanci innych grup społecznych i zawodów. W bloku nr 46 wraz z więźniami z Suchej Górnej, Janem Borusem, Henrykiem Mokroszem, Franciszkiem Kiedroniem, Franciszkiem Tomanem, dyrektorem szkoły w Błędowicach, powieściopisarzem Gustawem Morcinkiem przebywało wielu duchownych, adwokatów, znakomitych aktorów, literatów, dziennikarzy oraz 72 profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego...

W drugiej połowie grudnia spadł śnieg. Wokół baraków raził w oczy swą bielą. Na placu apelowym, obok budynku komendy, stały codziennie po kilkanaście godzin kolumny więźniów ustawione w piątki. Wśród stojących przeważały numery sięgające już 30 000... Słychać były szepty o zbliżających się Świętach Godowych...

Nadszedł oczekiwany wieczór wigilijny. Na placu przed budynkiem komendy ustawiono wysoki świerk-choinkę i obwieszono ją kolorowymi żarówkami. Pierwsze Święta Godowe za kolczastymi drutami. Wieczoru tego chyba nikt z nas nie zapomni. Na scenie bloku nr 46 sporządzonej ze stołów i kołder stała choinka. Na jednogodzinny program świąteczny złożyły się występy zawodowych aktorów, oktetu męskiego Westfalczyków-Polaków pod batutą polskiego inspektora szkolnego oraz recytacje, skecze, monologi. Grające w nich osoby ujawniły w pełni swe talenty aktorskie. Dyrektor zespołu był również świetnym skrzypkiem, na co wskazywały jego popisy solowe.

W wieczór wigilijny, łamiąc się szczupłą porcją chleba, pokrajaną na cieniutkie płatki, życzyliśmy sobie jednego tylko: WOLNOŚCI! Składając życzenia, sięgaliśmy pamięcią wstecz. Każdy spośród nas, w tej wyjątkowej, wzruszającej chwili myślami znajdował się w rodzinnym gronie, w ojczystym domu. W ten wigilijny wieczór łączyły nas niezachwiane więzi braterskiej przyjaźni i wzajemnego szacunku. W naszym bloku wraz z profesorami UJ i kolegami, bagatelizując obozowy rygor, zaśpiewaliśmy „Wśród nocnej ciszy...". Łagodny i miły śpiew kolędy rozbrzmiewał ponad ponurym obozem zagłady. W baraku stoją więźniowie, zachowują spokój, patrzą na jarzącą choinkę. Nie podobna opisać wzruszenia. Po policzkach spłynęły rzęsiste łzy. Płynęły one rzęsiście nie tylko z polskich oczu. Przy sąsiednich stołach koledzy Niemcy przeżywali to samo - śpiewali „Stille Nacht, heilige Nacht". Głosy nabrzmiałe były łzami... Widać było wymizerowane, blade i zatroskane twarze, niespokojne i podsiniałe oczy...

Na placu apelowym było prawie pusto. Bezustannie w dziwnym, lekkim tańcu białe płatki śniegu spadały z ciemnego nieba na ziemię, mijały po drodze słabo oświetlone okna zimnych baraków. Wieczór był spokojny, lekko mroźny. Z sąsiednich bloków też słychać pieśni. Kończą się refrenem: „Hej, kolęda, kolęda!". Wszyscy mogą się tylko domyślać, co dzieje się w domu.

Tak spędziliśmy ponury wieczór wigilijny w tej zamkniętej fortecy za drutami kolczastymi, wieczór, który na zawsze pozostanie nam w pamięci".

OTOKAR MATUSZEK
Sucha Górna

PRZYDATNE OKAZAŁY SIĘ GIMNAZJALNE WIADOMOŚCI

Pierwszy »milioner«

Bogdan Kałuża z Karwiny, 42-letni biznesmen, jest pierwszym spośród uczestników popularnego telewizyjnego teleturnieju „Chcesz zostać milionerem?", który wykorzystał do końca ofertę zawartą w tytule tego programu. Jako pierwszy wygrał bowiem w ubiegłym tygodniu 1,25 mln koron. Po konkursie poprosiliśmy B. Kałużę o krótką rozmowę dla „GL".

■ ■ **Co skłoniło Pana do wzięcia udziału w tym teleturnieju?**

- Przekonały mnie do tego właściwie moje dwie córki, które namówiły mnie, bym zadzwonił pod wskazany numer. A potem już wszystko potoczyło się w szalonym tempie - był telefon z telewizji „Nova", musiałem odpowiedzieć na pięć pytań, w końcu zaproszono mnie do praskiego studia.

■ ■ **Jaka panuje atmosfera w studio przed rozpoczęciem zmagań i w czasie konkursu? Czy to dla zawodnika wielki stres?**

- Tak, rzeczywiście odczuwa się dosyć duże zdenerwowanie, napięcie potęguje jeszcze specyficzna muzyka i światła w sali. Moderator programu, Vladimír Čech, w bardzo sugestywny sposób prowadzi ten teleturniej. Jeden z uczestników namyślał się nad pytaniem przeszło trzydzieści minut, no ale oczywiście tego typu długie przerwy są wycinane, bo program nie jest emitowany na żywo. Dla mnie stresujące było głównie to, by nie palnąć jakiejś bzdury w odpowiedzi na łatwe pytanie, bo brałem pod uwagę, że oglądać mnie będą wszyscy znajomi.

■ ■ **Jakie warunki stawia sobie telewizja, jeśli chodzi o ubiór uczestników? Zauważyłem, że wielu zawodników startuje przed kamerami w swetrze czy sportowej koszulce...**

- Nie ma żadnych rygorystycznych przykazań co do sposobu ubierania się. Powiedziano mi tylko, bym zabrał ze sobą dwie czyste koszule na zmianę.

■ ■ **A co do zasad samej gry, ciekawi mnie bardzo liczba tzw. „przyjaciół przy telefonie".**

- Można zgłosić maksymalnie pięciu pomocników, ja miałem ich tylko czterech. W zasadzie powinni to być ludzie, którzy dobrze orientują się w dziedzinie, która nie jest najsilniejszą stroną zawodnika.

■ ■ **Proszę przybliżyć końcowe momenty Pana zmagań z coraz poważniejszymi, zwłaszcza co do stawki, pytaniami. Na pytanie o miejsce spoczynku angielskiego poety George Gordona Byrona odpowiedział Pan np. bez wahania...**

- W tym miejscu ślę ukłony w stronę mojej profesor z orłowskiego gimnazjum, pani Haliny Pawerowej, która zakochana była w poezji romantycznej. Wiadomości z „gimpla" były tego dnia bardzo cenne, byłem stuprocentowo pewien, że Byron zmarł w Grecji.

■ ■ **Z kolei bohater ostatniego pytania Marco Polo był i wciąż jest w zasadzie postacią zagadkową...**

- Tak, odpowiedzi na to pytanie, które dotyczyło nazwy jego dzieła z podróży do Chin, już nie byłem pewien. Postanowiłem nie ryzykować.

■ ■ **Można wiedzieć, na co przeznaczy Pan wygraną sumę?**

- Zasiądzie u nas w domu rada rodzinna i tam zadecydujemy, co i jak. Na razie możemy tylko planować, bo pieniędzy jeszcze nie ma.

JANUSZ BITTMAR

19 LAT WSPÓŁPRACY JANUSZA MONDREGO Z JERZYM GIEDROYCIEM

Nasz rodak w »Kulturze«

Na naszym stole redakcyjnym znalazła się książka wydana na początku grudnia 2000 roku przez Polską Fundację Kulturalną w Londynie, która nosi tytuł „W objęciach geopolityki: Polska, Japonia, Eurazja - Publicystyka na łamach »Kultury« 1981-2000". Autorem tej 260-stronicowej publikacji jest Janusz Mondry.

▲ *Janusz Mondry: „Zajmowałem się sporządzaniem analiz i raportów..."* *Fot. Autor*

Janusz Mondry nie jest postacią nieznaną na Śląsku Cieszyńskim. Pochodzi z Zaolzia - urodził się w Orłowej i w Orłowej też, w Gimnazjum im. J. Słowackiego, uzyskał w roku 1963 świadectwo maturalne. Zaistniał ponadto Janusz Mondry w świadomości Zaolziaków za sprawą „Głosu Ludu", który przedstawił tego interesującego człowieka przy okazji wizyty na Zaolziu (sierpień 1996 roku) oraz odnotował późniejszą jego prelekcję, na zaproszenie Władysława Oszeldy, w cieszyńskim Klubie Propozycji. Zaimponował nam wtedy Mondry swoimi oryginalnymi upodobaniami lingwistycznymi, natomiast działalność publicystyczną tego japonisty potraktowaliśmy w sposób zdawkowy. A tymczasem jest ona dlań tak samo ważna, co kariera zawodowa. Nie zaszkodzi więc przypomnieć sobie w skrócie dossier Mondrego, ułatwi nam to zrozumienie tej drugiej właśnie jego pasji.

Studia wyższe podjął na Uniwersytecie Karola w Pradze. Na tamtejszym Wydziale Orientalistyki studiował w latach 1964-68 koreanistykę i lingwistykę matematyczną. W roku 1968 wyjeżdża na postgradualny staż do Londynu, gdzie po inwazji wojsk Paktu Warszawskiego na Czechosłowację decyduje się pozostać. W latach 1968-72 studiuje japonistykę na Uniwersytecie Londyńskim (SOAS), a następnie zapisuje się na studia postgradualne w dziedzinie lingwistyki komputerowej, które kończy dysertacją na temat algorytmu tłumaczeniowego japońsko-angielskiego. Drugą wielką pasją Janusza Mondrego jest politologia. To umożliwia mu uzyskanie etatu analityka polityczno-gospodarczego w jednej z wielkich korporacji handlu zagranicznego Japonii, Nissho Iwai Corporation. Po latach doświadczeń objął kierownictwo europejskiego Wydziału Prac Badawczych tej korporacji.

Te właśnie kontakty japońskie otwarły mu drogę na łamy redagowanej przez Jerzego Giedroycia paryskiej „Kultury". Niezależnie od tego w latach 1984-94 pisuje komentarze z tematyką japońską i dalekowschodnią dla Rozgłośni Polskiej RWE oraz okazyjne „japonika" do londyńskiego „Dziennika Zachodniego". Od roku 1997 jest publicystą wychodzącego w Londynie „Tygodnia Polskiego".

Przedmowę do książki J. Mondrego „W objęciach geopolityki: Polska, Japonia, Eurazja - Publicystyka na łamach »Kultury« 1981-2000" napisał sam Ryszard Kaczorowski, ostatni prezydent RP na Uchodźstwie. Przedstawia w niej fragmenty z życiorysu autora - dzieciństwo, czasy szkolne, gimnazjalne i studenckie. Opisuje, w jaki sposób udało się Mondremu dotrzeć do środowiska polskiej emigracji niepodległościowej w Anglii i zaistnieć w emigracyjnych środkach masowego przekazu.

„Z okresu współpracy z »Kulturą«" - pisze Ryszard Kaczorowski - „pozostało wiele artykułów i oryginalnych przemyśleń autora. Dobrze się stało, że zdecydował je zebrać i opublikować w jednym tomie. Pozwala to Czytelnikowi zapoznać się z problematyką ostatnich dwudziestu lat, omawianą na łamach tego pisma, będącego bardzo ważnym ośrodkiem myśli politycznej, który przestał istnieć wraz ze śmiercią jego twórcy (*Jerzy Giedroyc zmarł we wrześniu br. - przyp. red.*). Poziom wiedzy i doświadczeń, podbudowany ciągłą ciekawością świata i zjawisk w nim zachodzących, stabilizuje mocną pozycję Janusza Mondrego w grupie nie tylko czołowych polskich publicystów poza Krajem, ale także i europejskich znawców zagadnień światowych".

Po 19 latach współpracy z „Kulturą" Janusz Mondry urósł do rangi eksperta w zakresie kontaktów polsko-japońskich.

Oto, co pisze na ten temat we wprowadzeniu do książki: „Zajmowałem się sporządzaniem analiz i raportów o sytuacji politycznej, gospodarczej i strategiczno-militarnej w Europie, w kontekście zimnowojennych stosunków Wschód-Zachód. Umożliwiło mi to wgłębianie się, zrozumienie japońskiego spojrzenia na te sprawy, sprawiało, iż moja późniejsza, polska publicystyka o Japonii opierała się na materiałach z pierwszej ręki, na źródłach autentycznie japońskich. Tak też było z moim pierwszym tekstem dla „Kultury", różnym od innych komentarzy polskich, emigracyjnych i krajowych".

Problematyka japońska wprawdzie zdominowała publicystykę Mondrego w „Kulturze", lecz nie była jedyną, którą się zajmował. Drugim poruszanym przezeń tematem były sprawy bezpieczeństwa międzynarodowego na tle zagadnień pozimnowojennej geopolityki. „Są to sprawy ściśle związane z nowymi problemami bezpieczeństwa Polski, naszego miejsca w NATO. Sprawy, które redaktorowi »Kultury« leżały na sercu, czemu niejednokrotnie dawał wyraz w naszej listownej korespondencji" - wyjaśnia Mondry.

Ale to nie wszystko, co frapowało Janusza Mondrego jako publicystę „Kultury". Z uwagą przyglądał się Zaolziu i wynikami swoich obserwacji również dzielił się z czytelnikami paryskiego miesięcznika. Co prawda tematu zaolziańskiego zabrakło w książce „W objęciach geopolityki", lecz nie znaczy to wcale, że nie jest ona godna polecenia Czytelnikowi „Głosu Ludu". Przeciwnie.

Kto ją sprowadzi na Zaolzie? Sądzę, że jeśli nie księgarnie, to chociaż Biblioteka Regionalna powinna się na to zdecydować.

KAZIMIERZ SANTARIUS

■ Z ŻYCIA PZKO ■ Z ŻYCIA PZKO ■ Z ŻYCIA PZKO ■

W Starym Mieście u schyłku roku

KARWINA (J.R.) - Dnia 15 grudnia, kiedy odbyło się walne zebranie, liczyło Miejscowe Koło PZKO w Karwinie-Starym Mieście 87 członków, o dwóch mniej, niż przed dwoma laty.

W ciągu tych dwu lat urządził 11-osobowy zarząd pod kierunkiem prezesa Jana Sznapki dwa bale i zabawy ostatkowe, dwie prelekcje, a także obchody Święta Matki i ogniska dla dzieci. Były ponadto wycieczki i spotkania wigilijki. Członkowie przepracowali bezinteresownie wiele godzin w Domu PZKO i wokół niego; szczególną aktywnością wyróżniały się panie z Zespołu Kobiet.

Udany był w lipcu 1999 r. jubileuszowy, 10. Bieg Przyjaźni na 10 km, który Koło organizuje przy współpracy ze Związkiem Przyjaźni Czesko-Polskiej.

Niezapomnianym wydarzeniem w Kole był 19 listopada br. występ zespołu ludowego „Dziołchy i syncy z kolónije" działającego w PSP w Karwinie-Nowym Mieście. Warto dodać, że prowadzący zespół naucz. Bronisław Bednarz przez wiele lat był w Starym Mieście dyrygentem tamtejszego chóru mieszanego „Przyjaźń".

Program walnego zebrania uświetniły piosenki i wierszyki w wykonaniu najmłodszej uczestniczki zebrania, Karolinki Łukosz.

Pierwszą imprezą w nowym roku będzie w staromiejskim Kole bal (17. 2.).

■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA ■

»OLZA od źródła po ujście«

„Są rzeki święte..." - tak Kazimierz Jaworski wprowadza dobre dzieło wydawnictwa Region Silesia, przygotowane w sam raz na święta Bożego Narodzenia oraz na Nowe - Rok, Wiek, Tysiąclecie. Idzie o pomysł Ireny Cichej i inż. Bronisława Ondraszka wsparty przez Kazimierza Jaworskiego oraz Barbarę i Jana Stalmachów. Okazałą publikację albumową, dopełnioną o zdjęcia m.in. Karola Nowaka, Miroslava Kawuloka, Franciszka Bałona, Ladislava Szpyrca, Bronisława Ondraszka, Janosza Łakomskiego-Prajznera, Alexandra Dordy i Václava Helana, opracował graficznie Ladislav Szpyrc; druk: Těšínská tiskárna, litografie: Fa Lubomír Horňák. Czes. Cieszyn 2000, ss. 152.

Nareszcie znaleźli się ludzie, którzy z pełnym poświęceniem, nawiązując do pieśni Jana Kubisza „Płyniesz Olzo" (s. 7, z reprodukcją planszy P. Zabystrzana), postanowili na rzadkim przełomie dawnych i nowych czasów uczcić Rzekę z jej krajem, fauną i florą, z ludźmi i ich losami oraz duchowym i materialnym dorobkiem na olzańskich brzegach. Dostojna, nawet na swój sposób pomnikowa księga będzie dla gości regionu znakomitą pamiątką, ale także wartościowym prezentem dla naszych bliskich czy dla zasłużonych działaczy organizacji społecznych oraz pracowników firm i zakładów pracy. Przede wszystkim zaś - dla szkół! - podręcznikiem umiłowania rodzimych stron. I co ważne, w imię zgody narodów, wyznań, przekonań. Tekst księgi jest dlatego dwujęzyczny - czesko-polski. Powiedzmy zaraz, że rozejście się „Olzy" z pewnością zachęci Region Silesia do podjęcia dalszych podobnych inicjatyw wydawniczych, zresztą, okazuje się, bardzo kompetentnych. Przekonuje o tym już wstępne wertowanie owej księgi cieszącej oko i umysł, utwierdzającej w przekonaniu, że mieszkając, żyjąc i pracując w nietuzinkowym kraju, wartym poświęceń i serdecznego przywiązania, zasługujemy na jego podobnie rzetelne potraktowanie.

Nie dopatrzyłem się w „Olzie" jakichś uchybień, na odwrót domyślam się w niej rezultatu wspólnego zapalonego wysiłku autorów, wspólnej ich troski i pieczy. Można zresztą księgę czytać czy przeglądać na różne sposoby, w zależności od czyichś zainteresowań; z punktu widzenia geograficznego, historycznego, przyrodniczego, ludnościowego, kulturalnego, gospodarczego...

Spodziewam się, że dla wielu rodzin po wsiach i miasteczkach od beskidzkiej Trójwsi i Bukowca po Bogumin z Kopytowem i Olzą będzie stanowić księgę rodzinną, swoisty kultowy artefakt, nad którym będą się zawiązywać gawędy ze snuciem wspomnień i planów na przyszłość.

„...Są dalej rzeki dawcami życia..." - to również ze wstępu. Nasz przyjaciel z Opola, poeta Tadeusz Soroczyński, zaś tak oto spotkał swą Olzę w dolinie: „... Leci mój głos po wodzie / po rosie / boso / i nadziwić się nie może / tej ziemi / tym obłokom / szarej chmurze śpiewającej / ptakom / leci głos mój głos / po rosie / Olzo..."

WŁADYSŁAW SIKORA

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA (348)

Z. OLECH

Graj, Cyganie... czyli Dziewczyna znad Olzy

- Ale to brzmi tragicznie - wyszeptał dyrektor. - Chociaż z drugiej strony powiedzcie sami, drogi ojcze, czy dla tej matki nie byłoby najlepiej, gdyby zobaczyła już tylko trupa swego dziecka?

Dyrektor umilkł, patrząc pytająco na Marconiego.

- Przyznaję panu zupełną słuszność, panie dyrektorze - skinął głową, zachowując się poważnie. - Jednakże jest to misja, która wymagać będzie pewnej nagrody.

Nie mrugnąwszy nawet okiem i nie stawiając żadnych dalszych pytań, dyrektor zakładu wychowawczego rzekł:

- Dziesięć tysięcy franków.

Ojciec Marconi odpowiedział tym samym tonem, spokojnie i stanowczo:

- Sto tysięcy franków.

- Oszaleliście chyba, Marconi - wybuchnął dyrektor. - Jak możecie żądać takiej sumy za życie maleńkiego, niedorozwiniętego dziecka, które możliwe, że nawet czterech tygodni nie przeżyje.

- Nie zależy mi na spełnieniu tej misji, szanowny dyrektorze - rzekł Marconi z odrobiną ironii. - Może zechce pan powierzyć to zadanie ojcu Barnabie i matce Babetcie.

- Co też wam na myśl przychodzi, Marconi - oburzył się dyrektor. - Wiesniak jest przesądnym człowiekiem, a Babetta uważana jest za najpobozniejszą kobietę we wsi. Żadne z nich takiej misji się nie podejmie.

- Wobec tego - odparł Marconi z wyraźniejszą ironią - może pan dyrektor osobiście zdecyduje się na kilka godzin pojechać do Fontanay, aby przekonać się o stanie zdrowia dziecka?

- Co takiego? - oburzył się jeszcze bardziej dyrektor, postępując kilka kroków naprzód. - Więc żądaliście za spełnienie tej misji stu tysięcy franków, mój przyjacielu?

- Tak jest, panie dyrektorze.

- Ależ to jest szalona suma!

- Zdaję sobie z tego dokładnie sprawę i postawiłbym taki warunek, że połowę tej sumy muszę otrzymać natychmiast, drugą zaś połowę po spełnieniu misji.

- Cicho, cicho, mój przyjacielu - przerwał mu dyrektor - nie mówcie na miłość boską tak wyraźnie. Przecież nigdy nie wiadomo, czy nas ktoś nie podsłuchuje.

- Jeżeli już zaczęliśmy mówić o sprawach finansowych - ciągnął dalej Marconi, który nagle stał się człowiekiem interesu - to proszę nie zapominać, panie dyrektorze, że zakład pański będzie miał możność zarobienia na tej historii z pewnością ok. pięćdziesięciu milionów franków, bo przecież na taką sumę obliczają majątek Seymourów. Czy zna pan, panie dyrektorze, człowieka, który by się do tego czynu nadawał lepiej ode mnie? Zresztą trzeba wziąć pod uwagę, że już sobie pozyskałem bezwzględne zaufanie lady Jeane.

- Macie słuszność, drogi ojcze - zawołał po namyśle dyrektor, wyciągając z uśmiechem rękę do rzekomego księdza. - Otrzymacie żądane sto tysięcy franków.

- Pięćdziesiąt tysięcy natychmiast i pięćdziesiąt tysięcy po fakcie - zamroczył Marconi.

- Ach, o tym warunku zupełnie zapomniałem - wyszeptał dyrektor. - Ale zaczekajcie tutaj chwilę, to wam zaraz żądaną sumę przyniosę.

Dyrektor opuścił gabinet, w którym teraz Marconi został zupełnie sam.

Wyraz triumfu i bezgranicznej pogardy zamajaczył w oczach Marco Eingary po wyjściu dyrektora. Po kilku minutach dyrektor wrócił, trzymając w ręce paczkę banknotów.

- Tu macie pięćdziesiąt tysięcy franków, mój ojcze - rzekł, kładąc pieniądze przed Marconim. - Przeliczcie sobie dokładnie i bądźcie pewni, że następne pięćdziesiąt tysięcy otrzymacie punktualnie, gdy tylko ten mały kwiatek zostanie zerwany.

Oczy Marconiego zabłysły chciwością. Chciał już obydwiema rękami zgarnąć pieniądze do kieszeni, lecz w tej chwili dyrektor zakładu położył dłoń na pieniądzach.

- Chwileczkę - zawołał. - Zechcecie łaskawie wystawić mi pokwitowanie, że otrzymaliście pieniądze. Muszę przecież w jakiś sposób wyliczyć się z tej sumy w kasie.

- Pokwitowanie? - zdziwił się Marconi, patrząc szyderczo na dyrektora. - Szanowny dyrektorze, pod żadnym warunkiem nie położę mego podpisu na kwicie.

Dyrektor nie mógł już ukryć swego gniewu.

- Pokwitowanie muszę mieć - zawołał - ale sądzę, że można wystawić je w jakiejś innej formie, która ani mnie, ani was nie skompromituje. Usiądźcie tam przy biurku i napiszcie, że za dostarczony cenny obraz do zakładu otrzymacie pięćdziesiąt tysięcy franków.

- W ten sposób bardzo chętnie - zgodził się Eingara. - Taka forma nie będzie dla mnie niebezpieczna.

Usiadł przy biurku, lecz gdy zaczął już pisać, dyrektor podbiegł doń pośpiesznie.

- Musicie dokładniej określić ten obraz. Napiszcie: Za obraz do kaplicy wyobrażający dziecko z kwiatkiem. Będzie to w każdym razie bardziej zrozumiałe, za co otrzymaliście taką sumę pieniędzy.

Eingara i na to się zgodził, a gdy już podpisał kwit, dyrektor pozwolił mu zabrać banknoty. Rzekomy ojciec Marconi schował je szybko do kieszeni, przeliczywszy uprzednio dokładnie.

- A teraz, mój przyjacielu, pozwolicie, że zapytam - odezwał się dyrektor po chwili milczenia - w jaki sposób zamierzacie przeprowadzić tę sprawę. Musicie oczywiście działać bardzo ostrożnie, żeby to broń Boże się nie wydało. Zależy mi również na tym, aby to maleństwo nie cierpiało zbytnio.

- Absolutnie nie będzie cierpiało - odparł Eingara. - O to już może pan być zupełnie spokojny. Proszę tylko, panie dyrektorze, odpowiedzieć mi na jedno pytanie. Czy mogę jutro sprowadzić do Fontenay lady Jeane?

- Ależ oczywiście, ojcze Marconi. Bardzo mi zależy na tym, aby lady Jeane pojechała tam i sama zobaczyła dziecko.

- Obawiam się, aby nie postradała zmysłów - wyszeptał Marconi. - Jak zobaczy dziecko nieżywe.

- Lepiej przeżyć chwilowy wielki ból, żeby później mieć spokój - uspokoił go dyrektor. - Przecież będziecie tam po to, Marconi, żeby czuwać nad lady Jeane i żeby ją pocieszać. Postarajcie się także, aby dziecko tego samego dnia zostało pochowane, a wówczas wreszcie będziemy mogli zwrócić nasze wszystkie nadzieje w stronę małej Harietty. Więc zapadło między nami porozumienie, Marconi? - zakończył dyrektor po chwili milczenia.

- Może pan w zupełności polegać na mnie, szanowny dyrektorze, będzie pan ze mnie zadowolony. (cdn.)

PLOTKI

▲ **Lorraine Bracco** („Chybiony cel", „Chłopcy z ferajny") już od lat jest członkinią organizacji „Riverkeeper", której celem jest ochrona rzeki Hudson. Aktorka mieszka w bezpośrednim sąsiedztwie tej rzeki - uchodzącej w Nowym Jorku do Atlantyku - i twierdzi, że najlepiej wie, jaki wpływ na jej czystość ma coraz większe uprzemysłowienie terenów, przez które ona przepływa.

▲ Wdowa po Johnie Lennonie przeciwstawiła się wypuszczeniu zabójcy męża z więzienia. **Yoko Ono**, która 8 grudnia 1980 r. przeżyła największą tragedię swego życia, zadbała by nic złego nie spotkało już jej rodziny. Gdy dowiedziała się o możliwości zwolnienia warunkowego **Marka Chapmana,** postanowiła, że nie pozwoli, by wyrok dotywotniego więzienia nadal był prawomocny. Na prośbę wdowy sędzia odrzucił prośbę skazanego o warunkowe zwolnienie.

▲ **Isabelle Adjani** ogłosiła swój wielki powrót na scenę. Aktorka powraca po 4 latach nieobecności rolą w „Damie kameliowej" w Teatrze Marigny. Adjani przez 4 lata nie dawała znaku życia, by powrócić do pracy, musiała poddać się psychoterapii. Leczyła się przede wszystkim z niszczącego ją uczucia do pewnego mężczyzny i z nieustannych poszukiwań wielkiej miłości. (k)

- W gazetach piszą, że komunikacja jest coraz lepsza, a tu już trzecia winda jest nieczynna!

NIE WYPOMINAJMY SOBIE WZAJEMNYCH URAZÓW, BAWMY SIĘ W RODZINNY WERSAL...

Sposób na udane święta

Wbrew pozorom okres świąt wcale nie musi być rodzinną sielanką. Jeżeli świadomie nie zadbamy o miły nastrój, to łatwo może dojść do ostrych rozmów, wzajemnych pretensji. Okazji ku temu nie brakuje właśnie w święta, gdy cała rodzina jest razem przez dłuższy czas, zwykle w niewielkim mieszkaniu. W święta dzieci nie chodzą do koleżanek, do kina, są w domu, a więc można porozmawiać o różnych sprawach, także drażliwych, na które na co dzień brakuje czasu. To pierwsza pułapka.

Nie należy zawczasu wyobrażać sobie, że wszystko będzie jak w telewizji, odświętnie, wspaniale, „na wysoki połysk", bo z pewnością doznamy rozczarowania.

Ogłaszamy zawieszenie broni, nie rozmawiajmy o polityce, pieniądzach, szkole, jeśli są one zarzewiem kłótni.

Nie wypominajmy sobie nawzajem urazów, w rodzaju „bo ty zawsze, to przez ciebie" itp. Gdy ktoś wyłamie się od tej zasady - przerywamy mu - cisza świąteczna. Siądź pod jemiołą zgody.

Bawmy się w rodzinny Wersal. Bądźmy dla siebie mili, grzeczni, pełni dworskiej galanterii, przestrzegajmy dobrych manier.

Jeżeli święta spędzamy głównie przy stole, to serwowanie posiłków, zmywanie naczyń nie może być tylko obowiązkiem pani domu. Można to robić z dziećmi lub właśnie im pozwolić chociaż w jeden dzień świąt zająć się kuchnią i podawaniem do stołu. Jeżeli pani domu uważa się za niezastąpioną w kuchni, to domownicy powinni przynajmniej deklarować pomoc.

W domu powinno zapanować ogólne „kochajmy się". Przywołujemy dobre wspomnienia, z młodości, z dzieciństwa naszych dzieci, okazujmy sobie nawzajem życzliwość. Nie krzyczmy na dzieci, nawet jeśli coś zbroją. Wysyłajmy sygnały ciepła.

Negatywne zdarzenia komentujemy pozytywnie albo wcale. Jeśli potłukło się szkło, to na szczęście. Dzieciak przewrócił choinkę - trudno, zdarza się. Nie róbmy awantur o drobiazg.

Nie rozmawiajmy o tragediach, katastrofach, bo takie tematy budzą lęk i strach, są stresujące i psują pogodny nastrój. Nie obmawiajmy złośliwie znajomych, szczególnie jeśli zazdrościmy im sukcesów. Wszelkie złośliwe uwagi bliskich traktujmy jak dobrą monetę. Okazujmy zadowolenie z otrzymanych prezentów, nawet jeśli teściowa po raz trzeci ofiarowała synowej ciepłą bieliznę.

Jeżeli będziemy pamiętać chociaż o kilku tych zasadach, to święta będą udane. **(DZ)**

■ CZAR I ZMORA CZTERECH KÓŁEK (10)

O oponach prawie wszystko

Jak odszyfrować informacje zamieszczone na oponie?

Na boku każdej opony znajduje się szereg oznaczeń, określających m.in. jej budowę, wymiary, rodzaj rzeźby bieżnika oraz parametry użytkowania. Szczególną uwagę należy zwrócić na następujące dane: **data produkcji** - na owalnym polu jest trzycyfrowe oznaczenie, gdzie pierwsze dwie cyfry oznaczają kolejny tydzień roku, a trzecia końcówkę roku podukcji (np. 120 - 12. tydzień 2000 r.); **symbol TL** oznacza oponę bezdętkową (Tube Less) a **symbol TT** - oponę dętkową (Tube Type); **symbol TWI** występujący na barku opony w kilku miejscach na jej obwodzie oznacza miejsce, gdzie na czole opony znajduje się wskaźnik minimalnej dopuszczalnej głębokości rzeźby; **symbol maksymalnej prędkości** zwykle umieszczony za **indeksem nośności** (np. 195/60 R14 88H oznacza: 195/60 - wymiar opony, R14 - kod kontrukcji, 88 - indeks nośności 560 kg, H - symbol maksymalnej prędkości 210 km/godz.). Oto najważniejsze symbole prędkości: J-100 km/godz., P- 150, U - 200, H - 210, V - 240, W - 270 i Y - 300 km/godz.

Dbaj o swoje opony należycie

Podczas kontroli ogumienia pojazdu należy zwrócić szczególną uwagę na następujące sprawy: podczas oględzin opon stwierdzamy, **czy nie ma widocznych uszkodzeń** oraz czy w bieżniku nie tkwią obce ciała (wkręty, gwoździe itp.). Okresowo, najlepiej przy zamianie letnich na zimowe, należy sprawdzić wyważenie koła; **kontrolować głębokość rzeźby bieżnika**, zaleca się wymianę opon, gdy głębokość rzeźby bieżnika opon letnich jest poniżej 2 mm, a opon zimowych - poniżej 4 mm; **ciśnienie pompowania opon** musi odpowiadać ciśnieniu zaleconemu przez producenta pojazdu. O poprawności ciśnienia świadczy równomierne zużycie bieżnika w strefie środkowej i w strefach bocznych. Zwiększenie zużycia bieżnika w strefie środkowej świadczy o nadmiernym ciśnieniu, zwiększone zużycie w strefach zewnętrznych o niedostatecznym ciśnieniu.

Może tych parę uwag zwróci uwagę kierowców na tak ważny element bezpiecznej jazdy pojazdem, jakim jest dobry stan ogumienia samochodu.

(M. E. F.)

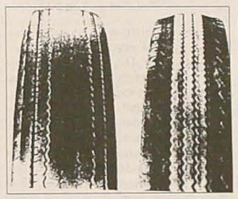

▲ *Skutki nieprawidłowego ciśnienia w oponie (zbyt wysokie i zbyt niskie ciśnienie).*

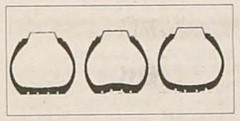

▲ *Wpływ ciśnienia w oponie na jej zużycie. Od lewej: ciśnienie prawidłowe, zbyt niskie, zbyt wysokie.*

OBRUS DOBIERAJMY DO KOLORU TALERZY LUB ICH GŁÓWNEGO MOTYWU

Stoliczku, nakryj się!

W święta sporo czasu spędzamy przy stole. Do wieczerzy wigilijnej zasiadamy zwykle w gronie rodziny, na świąteczny obiad lub kolację zapraszamy gości. Postarajmy się więc o szczególną oprawę naszego stołu.

Stół do Wigilii tradycyjnie nakrywamy białym obrusem i stawiamy na nim stonowaną zastawę. W pozostałe dni ucztowania możemy zmienić wystrój stołu na bardziej kolorowy. Nie bójmy się zdecydowanych, a nawet kontrastowych barw. Oczywiście wszystkie elementy świątecznej aranżacji - obrus, talerze, sztućce, szkło, serwetki, dekoracje - powinny tworzyć harmonijną całość.

Obrus dobieramy do koloru talerzy lub ich głównego motywu. Naczynia powinny pochodzić z jednego kompletu. Jeśli to niemożliwe, niech nie różnią się za bardzo kolorem, wzorem, gatunkiem. Fajans, porcelana, kamionka rzadko dobrze wyglądają obok siebie, nawet gdy oddzielnie każda sztuka jest śliczna. Lepiej już uzupełnić zastawę białymi talerzami.

Ważne są serwetki! Powinny być z materiału - delikatnego, lekko wykrochmalonego płótna lub lnu (papierowe serwetki są dobre na co dzień). Szczególną uwagę poświęćmy dekoracjom. Na świątecznym stole nie może zabraknąć świec umieszczonych centralnie lub w małych lichtarzykach przy każdym nakryciu. Nieocenione w tworzeniu odświętnego nastroju będą też gałązki jedliny, bombki, wstążki, stroiki i kwiaty. **(PD)**

■ SMACZNEGO

Karp w cieście

Składniki na 4 porcje: 1 karp (ok. 1,5 kg), 3 szklanki mąki (50 dag), 3 cebule, 1 żółtko, 10 dag łuskanych orzechów włoskich, 2 łyżki oleju, 1 łyżka kremówki, 2 pęczki natki, 2 ziarenka pieprzu, sól i pieprz, sałata, natka, pomidor i cytryna do dekoracji.

Sposób przyrządzania. Rybę sprawić (zostawić głowę i ogon). Umyć i natrzeć solą. Cebule obrać, pokroić w kosteczkę. Orzechy posiekać. Natkę opłukać, osuszyć na ścereczce, również drobno posiekać.

- Na patelni rozgrzać łyżkę oleju. Zeszklić cebulę. Wsypać orzechy i natkę. Wymieszać, podsmażyć, doprawić do smaku solą i pieprzem. Tak przygotowanym farszem wypełnić środek ryby. Wylot spiąć wykałaczkami lub zszyć.

- Całą mąkę zagnieść z 1 i 1/4 szklanki wody (350 ml) i odrobiną soli. Na posypanym mąką blacie rozwałkować ciasto w kwadrat o wymiarach 35x35 cm. Faszerowanego karpia starannie oblepić ciastem („szwem" ku dołowi). Musi być widoczny kształt ryby: płetwy i ogon zaznaczyć za pomocą widelca, a w miejsce oczu wkleić ziarenka pieprzu. Tak przygotowanego karpia ułożyć na natłuszczonej blasze. Posmarować pozostałym olejem (najlepiej za pomocą pędzelka).

- Wstawić do gorącego piekarnika. Piec przez 30-40 min. w temp. 200 st. C. Żółtko roztrzepać w śmietanie. Posmarować całą rybę 15 min. przed końcem pieczenia. Serwować na liściach sałaty. Przed podaniem udekorować natką, pomidorem i cytryną.

Czas przygotowania: 1 i 1/4 godziny, 1 porcja = 880 kcal. (k)

NIE UNIKAJMY PRZEBYWANIA NA ŚWIEŻYM POWIETRZU, DYSTANSUJMY SIĘ JEDNAK OD KICHAJĄCYCH I ZAKATARZONYCH

Przeziębienia - fakty i mity

Zimna pogoda wywiera jedynie pośredni wpływ na wzrost zachorowań na przeziębienia i grypę. Skłania bowiem ludzi do częstszego przebywania w domu, w suchym, nagrzanym powietrzu, gdzie wirusy (zwłaszcza grypy, przenoszone drogą kropelkową) rozwijają się lepiej i zarażają częściej.

Raport naukowców amerykańskich, opublikowany w styczniu 1990 r., podaje, że każdy zdrowy członek rodziny, w której jedna osoba jest chora na grypę lub zaziębienie, ma 40 proc. szansy zarażenia się. Nie powinniśmy zatem unikać przebywania na świeżym powietrzu, ale dystansować się od kichających i zakatarzonych.

Unikaj przeciągów, nie wychodź na dwór z mokrą głową. Zwolennicy tych zasad powołują się na opinię Elliota Dicka, angielskiego specjalisty od przeziębień, który udowodnił, że przechłodzone zwierzęta łatwiej nabawiają się zapalenia płuc. Natomiast przeciwnicy mają w pamięci słynny agielski eksperyment sprzed półwiecza, kiedy to grupę przemoczonych ochotników umieszczono na dość długi czas w przeciągu. Okazało się, że procent przeziębionych i zagrypionych wśród narażonych na działanie przeciągu nie odbiegał od przeciętnej, odnotowanej w grupie osób przebywających w cieple.

Chroń nogi przed przemoczeniem i wychłodzeniem. I ta rada naszych babek zaczyna być kwestionowana. Christopher Howard Andrews, założyciel Angielskiego Oddziału Badań nad Zaziębieniem, udowodnił, że przemoczenie i wyziębienie stóp wcale nie zwiększa ryzyka przeziębienia.

Współcześni naukowcy udowodnili, że największa ilość ciepła, które tracimy przebywając na zimnie, „umyka" przez odkrytą głowę, ale twierdzą jednocześnie, że dla przeziębienia gorszy od braku czapki jest stres i przepracowanie. Nie zmienia to jednak faktu, że czapka bywa w zimie bardzo przydatna.

Cytrusy chronią przed przeziębieniem i leczą je. Mit, mit i jeszcze mit. Natura stworzyła tropikalne owoce dla ochłody żyjących tam ludzi. Tak bowiem oddziałują na organizm. Jeśli „bierze" nas przeziębienie, sięgnijmy więc, zgodnie z radami naszych przodków, po gorący rosół (najlepiej wołowy).

Czosnek zapobiega przeziębieniom. To prawda związana z bakteriobójczymi właściwościami tej rośliny. Liczne badania dowiodły, że osoby zjadające regularnie 1-2 ząbki świeżego czosnku dziennie (przykry zapach niweczy żucie zielonej pietruszki, ziaren kawy lub czerstwego razowego chleba) rzadziej chorują na przeziębienia i grypę. Dobre skutki przynosi także kuracja czosnkowym naparem (dwa roztarte ząbki czosnku zalewamy szklanką gorącego mleka i wypijamy przed snem). Prowadzona przez 3-4 tygodnie wyraźnie wzmacnia organizm i leczy przewlekłe schorzenia górnych dróg oddechowych.

Przy gorączce nie jedz za dużo, tylko pij. Oczywiście, pić należy sporo, by wyrównać, zachwiany przez towarzyszące gorączce pocenie się, bilans wodny. **(dz)**

Kolumnę przygotowała:
WANDA KULA

TYGODNIOWY PROGRAM POLSKICH TELEWIZJI SATELITARNYCH

TV POLONIA:

■ CZWARTEK 21 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.30** Katalog zabytków: Przemyśl - kościół Franciszkanów, **7.45** Polscy rolnicy we Francji (rep.), **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Wieści polonijne, **9.00** Ala i As (dla dzieci), **9.25** Skippy (s. anim.), **9.50** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **9.55** Weryfikacja (film pol.), **11.30** Kulisy PRL-u: Układ, **12.00** Wiadomości, **12.10** XXI Biesiady Humoru i Satyry w Lidzbarku Warmińskim, **12.55** Złotopolscy (s.), **13.20** Linia specjalna, **14.10** Droga (film dok.), **14.25** Bliscy i oddaleni, **14.45** Ojczyzna-polszczyzna, **15.00** Wiadomości, **15.10** Salon Iwowski, **15.25** Rozmowa dnia, **15.45** Polonica w Rio (rep.), **16.00** Kulisy PRL-u: Układ, **16.25** Magazyn kulturalny, **17.00** Teleexpress, **17.15** Na polską nutę (dla dzieci), **17.45** Tropiciele gwiazd (s.), **18.20** Telezakupy, **18.35** Złotopolscy (s.), **19.00** Wieści polonijne, **19.15** Dobranocka: Tajemnica szyfru Marabuta, **19.30** Wiadomości, **20.00** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **20.05** Jacek Janczarski: Hurtownia (teatr TV), **21.10** Preisner - 10 łatwych utworów na fortepian gra Leszek Możdżer, **22.05** Małe Formy Wielkich Mistrzów: T. Gliński, K.Kadłubowski, **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** 1800 dni prezydenta (film dok.), **23.40** Polski dokument telewizyjny: Według Christiana Skrzyposzka (film dok.), **0.30** Monitor Wiadomości, **1.00** Wieści polonijne, **1.15** Tajemnica szyfru Marabuta (s. anim.), **1.55** Sport, **1.59** Pogoda, **2.00** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **2.05** Złotopolscy (s.), **2.30** Jacek Janczarski: Hurtownia (teatr TV), **3.35** Preisner - 10 łatwych utworów na fortepian gra Leszek Możdżer, **4.30** Małe Formy Wielkich Mistrzów, T. Gliński, K. Kadłubowski, **5.00** Panorama, **5.20** Sport-telegram, **5.25** Dekada: Kościół katolicki w III RP.

■ PIĄTEK 22 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.30** Katalog zabytków: Szymbark nad Ropą, **7.45** Magazyn kulturalny, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Wieści polonijne, **9.00** Na polską nutę (dla dzieci), **9.30** Tropiciele gwiazd (s.), **9.55** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **10.00** Polonica: Powrót Arsena Lupina (s.), **10.55** Dekada: Kościół katolicki w III RP, **11.30** Credo 2000 (pr. katol.), **12.00** Wiadomości, **12.10** Biografie: Jan Karski - Daremna Misja (film dok.), **12.45** Parnas Literacki: Krzysztof Kamil Baczyński, **13.00** Złotopolscy (s.), **13.25** 1800 dni prezydenta (film dok.), **14.10** Przeboje „Hulaj Duszy", **14.50** Katalog zabytków: Szymbark nad Ropą, **15.00** Wiadomości, **15.10** Hity satelity, **15.25** Małe Formy Wielkich Mistrzów: T. Gliński, K. Kadłubowski, **15.45** Rozmowa dnia, **16.05** Credo 2000 (pr. katol.), **16.35** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **17.00** Teleexpress, **17.15** Cyberszkoła (mag.), **18.00** Ludzie listy piszą, **18.20** Telezakupy, **18.35** Złotopolscy (s.), **19.00** Przegląd prasy polonijnej, **19.15** Dobranocka: Marceli Szpak dziwi się światu, **19.30** Wiadomości, **20.00** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **20.05** Teraz Polonia, **21.05** Polonica: Powrót Arsena Lupina (s.), **22.00** MdM (pr. rozryw.), **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** Porozmawiajmy, **0.00** Szpital Dzieciątka Jezus (s.), **0.30** Monitor Wiadomości, **1.00** Przegląd prasy polonijnej, **1.15** Marceli Szpak dziwi się światu (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **2.05** Złotopolscy (s.), **2.30** Teraz Polonia, **3.30** Polonica: Powrót Arsena Lupina (s.), **4.25** MdM (prr. rozryw.), **5.00** Panorama, **5.20** Sport-telegram, **5.30** Krzyżówka szczęścia (teleturniej).

■ SOBOTA 23 GRUDNIA

6.00 Ród Gąsieniców (s.), **7.00** Echa tygodnia, **7.30** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **7.35** Klan (s.), **8.45** Ziarno (pr. katol.), **9.10** Klub Pana Rysia: Mikołajowe prezenty (mag.), **9.35** Babar (s. anim.), **10.00** Zaprzysiężenie Prezydenta RP, **11.05** Tradycje: Śpiew Księdza Andrzeja (rep.), **11.35** Polscy górnicy we Francji (rep.), **12.00** Anielska cierpliwość (teatr), **12.25** Teledyski na życzenie, **12.35** Gościniec (mag.), **13.05** Ostatnie miejsce na ziemi (film dok.), **13.35** Muzyka łączy pokolenia, **14.30** Kocham Polskę (teleturniej), **15.00** Soplicowo: Śniadanie I: Kłopoty z wyobraźnią, **15.30** Hity satelity, **15.50** DTV (pr. rozryw.), **16.00** Sensacje XX wieku: Rok 1941, **16.25** Magazyn polonijny ze Szwecji, **17.00** Teleexpress, **17.15** Mówi się..., **17.35** Hulaj dusza, **18.15** Na dobre i na złe (s.), **19.00** Nasz przyjaciel Mietek - mój przyjaciel Papież, **19.15** Dobranocka: Bolek i Lolek wyruszają w świat, **19.30** Wiadomości, **19.55** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **20.00** Dom (s.), **21.30** Koncert Demisa Roussosa w Polsce, **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** Benefis „Przekroju", **23.50** Sportowa sobota, **0.00** DTV (pr. rozryw.), **0.10** Na dobre i na złe (s.), **1.00** Teledyski na życzenie, **1.15** Bolek i Lolek wyruszają w świat (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **1.55** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **2.00** Dom (s.), **3.30** Zaprzysiężenie Prezydenta RP, **4.35** Gościniec, **5.07** Panorama, **5.30** Sport-telegram, **5.35** Sensacje XX wieku: Rok 1941, **5.55** Nasz przyjaciel Mietek - mój przyjaciel Papież.

■ NIEDZIELA 24 GRUDNIA

6.10 Na dobre i na złe (s.), **7.00** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **7.05** Polscy górnicy we Francji (rep.), **7.35** Dziedzictwo: Wigilia w Tubądzinie (rep.), **7.55** Słowo na niedzielę, **8.00** Wigilijne muzykowanie: Msza Pasterska, **8.30** Proszę słonia (film anim.), **9.35** Zagrajcie Turońkowi - obrzędy kolędnicze z regionu Zagórzańskiego - Beskid Wysoki, **10.05** Przygody Joanny (film pol.), **11.35** Złote Gęśliki - Ekstra Formacja Górali Beskidzkich, **12.00** Anioł Pański, **12.20** U Marii Konopnickiej w Żarnowcu (rep.), **12.45** Złote Gęśliki - Ekstra Formacja Górali Beskidzkich, **13.00** Transmisja Niedzielnej Mszy Świętej z Kościoła św. Anny w Wilanowie poprzedzona wystąpieniem Prymasa Polski, **14.15** Galeria: Wieliczka (rep.), **14.40** Replay, czyli Powtórka, **15.00** Soplicowo, Śniadanie II: Gra namiętności, **15.30** Jest taki wieczór..., **15.55** Teatr dla Dzieci: Dziadek do orzechów, **16.35** Zaproszenie, **17.00** Teleexpress, **17.15** Noc Świętego Mikołaja (film pol.), **18.15** Porozmawiajmy o Wigilii, **19.05** Dobranocka: Wigilia w lesie, **19.30** Wiadomości, **19.55** Homilia Prymasa Polski, **20.05** Dom (s.), **21.40** Lulaj-że Jezuniu na polskiej ziemi (kolędy), **22.30** Panorama, **22.55** To jest moje niebo (film dok.), **23.20** Przybieżeli do Betlejem (polskie kolędy), **0.00** Transmisja Pasterki z Bazyliki Św. Piotra z udziałem Ojca Świętego, **1.45** Wigilia w lesie (film anim.), **2.10** Wiadomości, **2.35** Homilia Prymasa Polski, **2.45** Dom (s.), **4.15** Przybieżeli do Betlejem (rep.), **4.30** Ślady na śniegu (film dok.), **4.50** Dziedzictwo: Wigilia w Tubądzinie (rep.), **5.06** Panorama, **5.25** Kurs na lewo (film polski).

■ PONIEDZIAŁEK 25 GRUDNIA

6.35 Muzyczny Festiwal w Łańcucie 2000, **7.30** Pasterka u Królowej Tatr (rep.), **7.50** Homilia Prymasa Polski, **8.00** Dla Chrystusa i Kościoła (film dok.), **8.45** Miki Mol i Straszne Płaszczydło (film anim.) 10.05 Jest Mikołaj - czy go nie ma? (dla dzieci), **10.30** Kolędy i pastorałki śpiewa zespół pieśni i tańca „Śląsk", **10.55** Lata więzienne Prymasa Wyszyńskiego 1953-1956 (film dok.), **11.55** Urbi et Orbi (transmisja błogosławieństwa z Watykanu), **12.45** Wesołych świąt (film pol.), **13.45** Charles de Peyret: Święta z komedią: Siostra (teatr TV), **14.25** Święta z Quo Vadis (1) (rozmowa z Jerzym Kawalerowiczem oraz głównymi odtwórcami filmu „Quo Vadis"), **14.35** Witaj gwiazdo złota (koncert), **15.15** Soplicowo, Śniadanie III - Nasi górą (widowisko poetyckie), **15.50** Święta z Quo Vadis (2), **16.00** Niektóre piosenki z Kabaretu Starszych Panów, **17.00** Teleexpress, **17.15** Cudze szczęście (film pol.-niem.), **18.40** Święta z Quo Vadis (3), **19.00** Dobranocka: Gwiazdka Kota Filemona, **19.30** Wiadomości, **20.00** Dom (s.), **21.30** Święta z Quo Vadis (4), **21.40** Kolęda w Kosowie, **22.25** Święta z Quo Vadis (5), **22.40** Panorama, **23.05** Świat Matki Teresy (film dok.), **23.55** Magnat (film pol.), **2.00** Wiadomości, **2.30** Dom (s.), **4.05** Kolęda w Kosowie, **5.00** Panorama, **5.20** X Dni Ignacego Jana Paderewskiego: W. A. Mozart - Msza C-dur KV 317 „Koronacyjna" w Archikatedrze św. Jana w Warszawie.

■ WTOREK 26 GRUDNIA

6.00 Świat Matki Teresy (film dok.), **6.45** Świąteczny poranek muzyczny, **9.00** Dla Chrystusa i Kościoła - III wieki Zakonu Marianów (film dok.), **9.50** Kolędy Kaszubskie, **10.30** Zwyczaje i obrzędy: Herody, **10.55** Dzieci śpiewają kolędy (dla dzieci), **11.05** W życiu wszystko przemija oprócz radia, **11.50** Święta z Chopinem (1), **12.00** Jest taki dzień... (kolędy i pastorałki), **12.55** Święta z Chopinem (2), **13.05** George Bernard Shaw: Pigmalion (teatr TV), **14.45** Soplicowo: Wieczerza - Hajże na Soplicę (widowisko poetyckie), **15.20** Święta z Chopinem (3), **15.35** Zima w wiklinowej zatoce (s. anim.), **16.05** Święta z Chopinem (4), **16.15** Festiwal Operowo-Operetkowy Ciechocinek, **17.00** Teleexpress, **17.15** Żółty szalik (film pol.), **18.15** Znasz-li ten kraj (recital Andrzeja Cierniewskiego), **19.00** Wieści polonijne, **19.15** Dobranocka: Kasztaniaki, **19.30** Wiadomości, **20.00** Dom (s.), **21.30** Święta z Chopinem (5), **21.40** Forum polonijne, **22.30** Panorama, **23.00** Budka Suflera w Nowym Jorku (rep.), **23.55** Magnat (film pol.), **1.20** Kasztaniaki (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Dom (s.), **3.30** Święta z Chopinem (3), **3.40** Forum polonijne, **4.20** Kolędy i pastorałki śpiewa zespół pieśni i tańca „Śląsk", **4.50** Teledyski na życzenie, **5.00** Panorama, **5.20** Zwyczaje i obrzędy: Herody, **5.50** Święta z Chopinem (4).

■ ŚRODA 27 GRUDNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.45** Oto Polska (pr. Piotra Jaźwińskiego), **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Wieści polonijne, **9.00** Dzieci śpiewają kolędy (dla dzieci), **9.15** Papierowy teatrzyk (dla dzieci), **9.30** Plecak pełen przygód (s.), **9.55** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **10.00** Kurs na lewo (film pol.), **11.05** Zaproszenie, **11.25** Kwadrat: Ekologia (rep.), **12.00** Wiadomości, **12.10** Festiwal Operowo-Operetkowy Ciechocinek, **13.00** Klan (s.), **13.25** Forum polonijne, **14.05** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza, **14.30** Teledyski na życzenie, **14.40** 360 stopni dookoła ciała (mag.), **15.00** Wiadomości, **15.10** Mini wykłady o maxi sprawach (s.), **15.25** Magazyn polonijny ze Szwecji, **15.55** Kwadrat: Ekologia (rep.), **16.25** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **17.00** Teleexpress, **17.15** Ala i As (dla dzieci), **17.40** Skippy (s. anim.), **18.00** Gdybym był dorosły (dla dzieci), **18.20** Telezakupy, **18.35** Klan (s.), **19.00** Wieści polonijne, **19.15** Dobranocka: Przygody Świerszczyka, **19.30** Wiadomości, **20.00** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **20.05** 300 mil do nieba (film pol.-duń.-franc.), **21.45** Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe: Śpiewajmy poezję koncert, **22.10** Polska bandera na Lake Michigan (rep.), **22.32** Panorama, **23.00** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie, **23.40** Archiwista (s. dok.), **0.34** Monitor Wiadomości, **0.45** Polonica w Rio (rep.), **1.00** Wieści polonijne, **1.15** Przygody Świerszczyka (s. anim.), **1.20** Teledyski na życzenie, **1.30** Wiadomości, **2.00** Miss Polonii (konkurs dla widzów), **2.05** Klan (s.), **2.30** 300 mil do nieba (film pol.-duń.-franc.), **4.10** Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe: Śpiewajmy poezję (koncert), **4.40** Polska bandera Lake Michigan (rep.), **5.00** Panorama, **5.30** Krzyżówka szczęścia (teleturniej).

RTL 7:

■ CZWARTEK 21 GRUDNIA

6.00 Maria Emilia (telenowela), **6.45** Katalina i Sebastian (telenowela), **7.30** Odjazdowe kreskówki: Woody Woodpecker, Dragon Ball GT (s. anim.), **8.35** Czy boisz się ciemności? (s.), **9.00** Zagubiony w czasie (s.), **9.50** Lista zobowiązań (s.), **10.40** Podaj dalej (teleturniej), **11.10** Zwariowana kamera (pr. rozryw.), **12.00** Teleshopping, **13.05** Gra w przeboje (teleturniej), **13.35** Katalina i Sebastian (telenowela), **14.20** Maria Emilia (telenowela), **15.10** Odjazdowe kreskówki: Woody Woodpecker, Dragon Ball GT (s. anim.), **16.25** Czy boisz się ciemności? (s.), **16.50** Zagubiony w czasie (s.), **17.40** Lista zobowiązań (s.), **18.30** Gra w przeboje (teleturniej), **19.00** Zoom, **19.30** Podaj dalej (teleturniej), **20.05** Columbo (s.), **21.50** Klaun (s.), **22.40** Oblicza Nowego Jorku (s.), **23.30** Wieczór z reklamą, **0.05** Sexplozja, **0.20** Zoom, **0.45** Columbo (s.), **2.15** Oblicza Nowego Jorku (s.).

■ PIĄTEK 22 GRUDNIA

6.00 Maria Emilia (telenowela), **6.45** Katalina i Sebastian (telenowela), **7.30** Odjazdowe kreskówki: Woody Woodpecker, Dragon Ball GT (s. anim.), **8.35** Czy boisz się ciemności? (s.), **9.00** Zagubiony w czasie (s.), **9.50** Lista zobowiązań (s.), **10.40** Podaj dalej (teleturniej), **11.10** Klaun (s.), **12.00** Teleshopping, **13.05** Gra w przeboje (teleturniej), **13.35** Katalina i Sebastian (telenowela), **14.20** Maria Emilia (telenowela), **15.10** Odjazdowe kreskówki: Woody Woodpecker, Dragon Ball GT (s. anim.), **16.25** Czy boisz się ciemności? (s.), **16.50** Zagubiony w czasie (s.), **17.40** Lista zobowiązań (s.), **18.30** Gra w przeboje (teleturniej), **19.00** Zoom, **19.30** Podaj dalej (teleturniej), **20.05** Bez śladu (film ang.), **22.00** Ucieczka z kolonii karnej Księżyca (film USA), **23.45** Sexplozja, **0.00** Zoom, **0.30** Przez kontynent (film USA), **2.10** Ucieczka z kolonii karnej Księżyca (film USA).

■ SOBOTA 23 GRUDNIA

6.00 Teledyski, **7.00** Odjazdowe kreskówki Nanook, Woody Woodpecker, SOS Croco, Kangoo, Dr. Slump, Rycerze Zodiaku (s. anim.), **10.05** Beczka śmiechu (pr. rozryw.), **10.30** Zagubiony w czasie (s.), **11.20** Zróbmy sobie dobrze (s.), **11.45** Tajemnicza wyspa (s.), **12.10** Ukryte miasto (s.), **12.35** Gra w przeboje (teleturniej), **13.05** Trzecia planeta od Słońca V (s.), **13.30** Bez śladu (film ang.), **15.20** SeaQuest (s.), **16.10** Na wariackich papierach (s.), **17.05** Czynnik PSI IV (s.), **17.55** Wieczór z reklamą (pr. rozryw.), **18.30** Gra w przeboje (teleturniej), **19.00** Zoom, **19.30** Trzecia planeta od Słońca V (s.), **20.00**, Weekend u Berniego (film USA), **21.50** Przez kontynent (film USA), **23.40** Hotel (s.), **0.30** Czynnik PSI IV (s.), **1.15** Letnia historia (film ang.), **2.45** W mgnieniu oka (film USA), **4.15** Teleshopping.

■ NIEDZIELA 24 GRUDNIA

5.50 Teledyski, **6.15** Teledyski, **7.00** Odjazdowe kreskówki (s. anim.), **9.00** Ostatni jednorożec (film anim.), **11.25** Letnia historia (film ang.), **13.05** Gra w przeboje (teleturniej), **13.35** Weekend u Berniego (film USA), **15.20** Na wariackich papierach (s.), **16.10** Hotel (s.), **17.00** Księga dżungli (film USA), **19.00** Extra Zoom, **20.00** Pożegnanie z Afryką (film USA), **22.45** W mgnieniu oka (film USA), **0.20** Opętany (film USA), **2.10** Sam i ja (film kanad.).

■ PONIEDZIAŁEK 25 GRUDNIA

6.00 Teledyski, **7.00** Odjazdowe kreskówki (s. anim.), **9.30** Powrót dinozaurów (film anim.), **10.40** Księga dżungli (film USA), **12.35** Piętaszek (film ang.), **14.30** Święty - literatura i akcja (film ang.), **16.20** Pożegnanie z Afryką (film USA), **19.00** Gra w przeboje (teleturniej), **19.30** Podaj dalej (teleturniej), **20.00** Żądło (film USA), **22.15** Superspece (film USA), **23.55** Diuna (film USA), **2.10** Piętaszek (film ang.), **4.00** Superspece (film USA).

■ WTOREK 26 GRUDNIA

7.00 Święty - literatura i akcja (film ang.), **8.45** Odjazdowe kreskówki, **10.20** Gra w przeboje (teleturniej), **10.50** Podaj dalej (teleturniej), **11.20** Na Zachodzie bez zmian (film USA), **13.30** Anioł pustyni (film amer.-ang.), **15.15** Wielki wyścig (film USA), **16.50** Żądło (film USA), **19.00** Gra w przeboje (teleturniej), **19.30** Podaj dalej (teleturniej), **20.00** Wieczna miłość (film USA), **22.00** Transylwania 6-500 (film USA), **23.40** Po co raperom czapki (film USA), **1.05** Wieczna miłość (film USA), **2.55** Na Zachodzie bez zmian (film USA).

■ ŚRODA 27 GRUDNIA

6.00 Teledyski, **7.00** Beczka śmiechu (pr. rozryw.), **7.25** Zwariowana kamera (pr. rozryw.), **8.15** Anioł pustyni (film amer.-ang.), **10.05** Wielki wyścig (film USA), **11.40** Podaj dalej (teleturniej), **12.05** Teleshopping, **13.05** Gra w przeboje (teleturniej), **13.35** Katalina i Sebastian (telenowela), **14.20** Maria Emilia (telenowela), **15.10** Odjazdowe kreskówki: Woody Woodpecker, Dragon Ball GT (s. anim.), **16.25** Czy boisz się ciemności? (s.), **16.50** Zagubiony w czasie (s.), **17.40** Lista zobowiązań (s.), **18.30** Gra w przeboje (teleturniej), **19.00** Zoom, **19.30** Podaj dalej (teleturniej), **20.05** Agent 00 (film USA), **21.50** 52 minuty (rep.), **22.50** Kasiarze (film USA), **0.25** Sexplozja, **0.40** Zoom, **1.05** Agent 00 (film USA), **2.35** Kasiarze (film USA).

POLSAT 2:

■ CZWARTEK 21 GRUDNIA

8.00 Kalendarz wojny (film dok.), **8.55** BTV, **9.00** Graffiti, **9.10** Planeta Południe (s. dok.), **9.40** Kurier TV, **9.55** BTV, **10.00** INFORmator Przedsiębiorcy, **10.25** Bumerang (pr. publicyst.), **10.55** BTV, **11.00** 40 lat minęło - Polskie Kroniki Filmowe, **11.30** Ludzie się liczą (s. dok.), **12.00** Na każdy temat, **12.55** BTV, **13.00** 60 minut, **13.55** BTV, **14.00** Okna na Chicago (cykl rep.), **14.55** BTV, **15.00** INFORmator Przedsiębiorcy, **15.30** Informacje, **15.50** BTV, **16.00** Wyprawy (s. dok.), **16.55** BTV, **17.00** Real TV (s. dok.), **17.30** Infomacje, prognoza pogody, **17.45** 60 minut, **18.40** Temat dnia, **18.55** Real TV (s. dok.), **19.20** Prognoza pogody, **19.25** Informacje krajowe, **19.35** Sport, **19.40** Kurier TV, **19.55** Wyprawy (s. dok.), **20.50** Informacje, **21.00** BTV, **21.10** Afficionado (mag. muz.), **21.40** Graffiti, **21.50** Informacje, **22.00** BTV, **22.10** INFORmator Finansowy, **22.35** Kurier TV, **22.50** INFORmator Przedsiębiorcy, **23.20** BTV, **23.30** Wieczorny blok informacyjno-publicystyczny, **0.00** BTV.

■ PIĄTEK 22 GRUDNIA

8.00 Wyprawy (s. dok.), **8.55** BTV, **9.00** Graffiti, **9.10** Afficionado (mag. muz.), **9.40** Kurier TV, **9.55** BTV, **10.00** INFORmator Finansowy, **10.25** Kurier sensacji, **10.55** BTV, **11.00** Wehikuł (mag. samochodowy), **11.30** Ludzie się liczą (s. dok.), **12.00** Focus - poznaj świat (s. dok.), **12.30** Świat odkryć (s. dok.), **12.55** BTV, **13.00** 60 minut, **13.55** BTV, **14.00** Kontakt - magazyn Unii Europejskiej (s. dok.), **14.30** Afficionado (mag. muz.), **14.55** BTV, **15.00** INFORmator Finansowy, **15.30** Informacje, **15.50** BTV, **16.00** Kalendarz wojny (film dok.), **16.55** BTV, **17.00** Real TV (s. dok.), **17.30** Infomacje, prognoza pogody, **17.45** 60 minut, **18.40** Temat dnia, **18.55** Real TV (s. dok.), **19.20** Prognoza pogody, **19.25** Informacje krajowe, **19.35** Sport, **19.40** Kurier TV, **19.55** Kontakt - magazyn Unii Europejskiej (s. dok.), **20.25** Afficionado (mag. muz.), **20.50** Informacje, **21.00** BTV, **21.10** Życie dzikich zwierząt (s. dok.), **21.40** Graffiti, **21.50** Informacje, **22.00** BTV, **22.10** INFORmator Giełdowy, **22.35** Kurier TV, **22.50** INFORmator Finansowy, **23.20** BTV, **23.30** Wieczorny blok informacyjno-publicystyczny, **0.00** BTV.

■ SOBOTA 23 GRUDNIA

8.00 Na każdy temat, **9.00** Okna na Chicago (cykl rep.), **9.50** Planeta praca-Jobs.pl, **10.05** Kalendarz wojny (film dok.), **11.00** 40 lat minęło - Polskie Kroniki Filmowe, **11.30** INFORmator Giełdowy, **12.00** Afficionado (mag. muz.), **13.00** Focus-poznaj świat (s. dok.), **13.30** Świat odkryć (s. dok.), **14.00** Wehikuł (mag. samochodowy), **14.30** Planeta Południe (s. dok.), **15.00** Afficionado (mag. muz.), **16.00** Informacje, prognoza pogody, **16.20** Bumerang (pr. publicyst.), **17.00** Kalejdoskop (mag.), **17.30** Informacje, prognoza pogody, **17.45** Reporterskim okiem (s. dok.), **18.35** Sporty ekstremalne (s. dok.), **19.00** Planeta praca-Jobs.pl, **19.20** Prognoza pogody, **19.25** Informacje, **19.30** Kalejdoskop (mag.), **19.55** Tajemnice śmierci generała Sikorskiego (film dok.), **20.50** Informacje, **21.00** BTV, **21.10** Ludzie się liczą (s. dok.), **21.35** Biznes Tydzień, **21.50** Informacje, **22.00** BTV, **22.10** 40 lat minęło - Polskie Kroniki Filmowe, **22.30** Program muzyczny.

■ NIEDZIELA 24 GRUDNIA

8.00 Afficionado (mag. muz.), **9.00** Planeta praca-Jobs.p, **9.25** Afficionado (mag. muz.), **10.00** Nowe oblicza sportu (s. dok.), **10.30** Afficionado (mag. muz.), **11.30** Kalejdoskop (mag.), **12.00** Focus-poznaj świat (s. dok.), **12.30** Przegląd Wydarzeń Tygodnia, **13.00** Przed kamerą: Kobiety roku - Aniołki Charlie'go (rep.), **14.40** Przed kamerą: Christina Aguilera (rep.), **16.00** Informacje, prognoza pogody, **16.20** Afficionado (mag. muz.), **17.00** Informator-tydzień, **17.30** Informacje, prognoza pogody, **17.45** Przed kamerą: Świat tenorów, **19.00** Muzyka wigilijna: Wolfgang Sawallisch (pr. muz.), **22.00** Przed kamerą: Czarodzieje gitary (rep.).

■ PONIEDZIAŁEK 25 GRUDNIA

8.00 Afficionado (pr. muz.), **8.30** Planeta praca-Jobs.pl, **8.55** Informator Tydzień, **9.20**Kalejdoskop (mag.), **9.55** Focus-poznaj świat (s. dok.), **10.25** Afficionado (pr. muz.), **10.55** Przeglad Wydarzeń Tygodnia, **11.5?** Muzyka wigilijna: Wolfgang Sawallisch (pr. muz.), **14.25** Eros (wywiad z Erosem Ramazzotti), **15.00** Afficionado (pr. muz.), **16.00** Informacje, **16.20** Przed kamerą: Anthony Hopkins w filmie „Titus Andronicus", **16.55** Afficionado (pr. muz.), **17.30** Informacje, **17.45** Przed kamerą: Ennio Morricone 115, **19.50** Przed kamerą: British Rock Symphony (koncert), **23.05** Przed kamerą: Eurythmics (koncert).

■ WTOREK 26 GRUDNIA

8.00 Przed kamerą: Świat tenorów, **9.?** Przegląd Wydarzeń Tygodnia, **9.40** Przed kamerą: Varius Manx, **10.30** Przed kamerą: Muzyczna Kuba, **11.15** Afficionado (mag. muz.), **12.15** Przed kamerą: The Artist (dawniej Prince) (film dok.), **14.35** Przed kamerą: Czarodzieje gitary (rep.), **16.00** Informacje, **16.20** Przed kamerą: Dinozaur (rep.), **16.55** Przed kamerą: Arnold Schwarzenegger w filmie „Szósty dzień" (rep.), **17.30** Informacje, prognoza pogody, **17.45** Przed kamerą: Legenda Velvet Undergrund - Lou Reed, John Cale-Nico (rep.), **19.15** Przed kamerą: King Crimson - wywiad z Robertem Frippem (rep.), **19.45** Przed kamerą: Pop i Waits - dwa oblicza Ameryki - Tom Waits, Iggy Pop (rep.), **20.30** Program muzyczny, **22.30** Przed kamerą: Czarodzieje gitary (rep.).

■ ŚRODA 27 GRUDNIA

8.00 Przed kamerą: Eurythmics (rep.), **8.5?** BTV, **9.00** Graffiti, **9.10** Przed kamerą: Robert de Niro w filmie „Jak poznać tatę" (rep.), **9.45** BTV, **9.50** Informator Tydzień, **10.15** Świat tenorów: Luciano Pavarotti, Jose Cura, Roberto Alagna, Placido Domingo, **11.30** BTV, **11.35** Kobiety roku 2000: Aniołki Charlie'go, Macy Gray, Ute Lemper (rep.), **13.10** BTV, **13.15** Przed kamerą: Ennio Morricone (rep.), **15.10** BTV, **15.15** Telemarket, **15.30** Informacje, **15.50** BTV, **16.00** British Rock Symphony (klasyczne utwory brytyjskiego rocka w wersji symfonicznej), **17.30** Informacje, prognoza pogody, **17.45** Przed kamerą: Czarodzieje gitary (rep.), **19.05** Temat dnia, **19.20** Prognoza pogody, **19.25** Informacje krajowe, **19.35** Sport, **19.40** Kurier TV, **19.55** Przed kamerą: Dinozaur (rep.), **20.30** Przed kamerą: Michelle Pfeiffer i Harrison Ford w filmie „Co kryje prawda?" (rep.), **20.50** Informacje, **21.00** BTV, **21.10** Afficionado (mag. muz.), **21.40** Graffiti, **21.50** Informacje, **22.00** BTV, **22.10** INFORmator Przedsiębiorcy, **22.35** Kurier TV, **22.50** Przed kamerą: Jim Carrey w filmie „Grinch" (rep.), **23.20** BTV, **23.30** Wieczorny blok informacyjno-publicystyczny, **0.00** BTV.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

- W śródmieściu Katowic nieznany osobnik dokonał napadu na sklep z zabawkami. Był prawdopodobnie w przebraniu. Oto jego portret pamięciowy!...

kronika rodzinna

Jutro, 22. 12. obchodzi swój zacny jubileusz 90 lat

pani STEFANIA WALICZKOWA

z Czeskiego Cieszyna. Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego składają córka i syn z rodzinami. OL-439

„Jak różne są rzeczy ukryte w króciutkim wyrazie żal..."

Dziś 21. 12. mija 8. smutna rocznica, kiedy na zawsze umilkło serce naszego Najdroższego Jedynego Syna

śp. ANDRZEJA BRECHERA

O chwilę wspomnień i cichą modlitwę proszą rodzice. AD-210

Dnia 21. 12. 2000 upływa 30 lat, kiedy nas opuściła na zawsze

śp. ANNA LIPKOWA

z Oldrzychowic. Wszystkim, którzy poświęcą Jej chwilę zadumy, dziękują najbliżsi. RK-243

Dnia 22 grudnia mija pierwsza rocznica śmierci

ppl. inż. HENRYKA SZAROWSKIEGO

O chwilę wspomnień proszą żona, synowie, córka z rodzinami. OL-447

Wyrazy szczerego i głębokiego współczucia Koledze

ROMANOWI MADECKIEMU

z powodu śmierci

OJCA

składa Klub Polski „Polonus" w Brnie. B-189

„...Pełno nas, jakoby nikogo nie było, jedną malutką duszą tak wiele ubyło..."

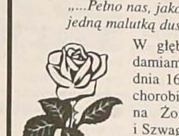

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych i znajomych, że dnia 16. 12. 2000 zmarła po ciężkiej chorobie w wieku 45 lat nasza Kochana Żona, Matka, Siostra, Ciocia i Szwagierka

śp. JADWIGA KOTAČKOWA

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się 21. 12. 2000 z sali obrzędów pogrzebowych w Suchej Górnej. Prosimy wszystkich, którzy Ją kochali, o chwilę wspomnień. Zasmucona rodzina. OL-455

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 16. 12. 2000 zmarła nasza Kochana Matka, Teściowa, Babcia, Prababcia i Ciocia

śp. HELENA ŻAGANOWA

z Karwiny-Nowego Miasta. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się dnia 23. 12. 2000 o godz. 10.00 z kościoła katolickiego w Karwinie-Frysztacie. Zasmucona rodzina. RK-241

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych i znajomych, że dnia 19. 12. 2000 zmarła w wieku 82 lat nasza Kochana

śp. AMALIA KORNASOWA

z Olbrachcic. Pożegnanie ze Zmarłą odbędzie się w piątek 22. 12. 2000 o godz. 10.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Olbrachcicach. Zasmucona rodzina. B-190

teatr

SCENA POLSKA - KARWINA: Wizyta starszej pani (21, godz. 18.00, gr. KAP-2S).

kina

ORŁOWA - Wszechświat: Dzikie kotki (21, 22, godz. 17.45), Samotnicy (21, 22, godz. 20.00), **KARWINA - Relax:** Doskonała burza (21, 22, godz. 20.00), Tytan A. E. (21, 22, godz. 17.00), **Centrum:** Romeo musi umrzeć (21, 22, godz. 17.45, 20.00), Historia tygrysa (21, 22, godz. 15.30), **HAWIERZÓW - Centrum**: Zakochany profesor 2 (21, 22, godz. 15.30, 17.45), Aniołki Charliego (21, 22, godz. 20.00), **Świt**: Frekwencja (21, 22, godz. 17.45), Niepotrzebne okrucieństwo (21, 22, godz. 20.00), **CZ. CIESZYN - Central**: Kid (22, godz. 16.15, 18.30), **TRZYNIEC - Kosmos:** Lautrec (21, godz. 17.30, 20.00), Wtenczas na wschodzie (22, godz. 17.30, 20.00).

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

▲ **Sala wystaw w Orłowej-Mieście:** Do 31. 12. wystawa „Świat dzieci". Otwarte: wt-pt: 9-17, so-nie: 9-13.

MUZEUM HT i MIASTA TRZYŃCA przy współpracy Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej - Do końca stycznia 2001 potrwa wystawa szopek rzeźbiarzy amatorów pn.: „Tradycja Świąt Bożonarodzeniowych". Otwarte: wt-pt: 9-16, nie: 13-17.

▲ **Galeria na schodach**: Do 31. 1. 2001 twórczość Emmy Srncowej

GALERIA „CHAGALL" Karwina: Do 10. 1. 2001 wystawa „Jolanta Lyskowa-Petržilkowa - obrazy, ilustracje". Otwarte: po-pt: 9-19, so: 9-18, nie: 9-12.

GALERIA „CHAGALL" Trzyniec: Do 17. 1. 2001 wystawa „Vladimír Komárek - obrazy". Otwarte: wt, czw, pt: 10-12, śr: 12-17.

co, gdzie, kiedy

KARWINA - Miejski Dom Kultury zaprasza na koncert kameralny „Linha Singers": „Nadszedł wieczór wigilijny" do zamku frysztackiego w piątek 22. 12. o godz. 18.00.

PTTS „BESKID ŚLĄSKI" - Zgłoszenia na wycieczki narciarskie 28. 1. Solaň i 25. 2. Velká Rača (po 120,-Kč), będą przyjmowane 27. 12. 2000 na Ostrym i 6. 1. 2001 na Skałce. Po 6. 1. także po godz. 19 pod nr. tel. 069/631 47 11. Najpóźniej 15 dni przed wyjazdem.

▲ zaprasza na wymarsz przedsylwestrowy na Ostry w środę 27. 12. Rejestracja w godz. 10.00-12.00.

HAWIERZÓW-MIASTO - Klub Emerytów zaprasza na „wigilijkę" w czwartek 21. 12. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2.

CZ. CIESZYN - Podstawowa Szkoła Artystyczna im. P. Kalety zaprasza na Koncert Godowy nauczycieli i uczniów w czwartek 21. 12. o godz. 17.30 do kościoła ewang. na Rozwoju.

▲ MK PZKO Cz. Cieszyn-Centrum zaprasza na spotkanie z kolędą 28 bm. o godz. 17 do Klubu PZKO przy ul. Božka.

LUTYNIA DOLNA - MK PZKO zaprasza na walne zebranie połączone z „wigilijką" w środę 27. 12. o godz. 16.00 do małej sali Domu Kultury.

LESZNA DOLNA - MK PZKO urządza w sobotę 13. 1. 2001 bal PZKO. Atrakcje, występy, loteria i zabawa z orkiestrą „Sonata" W. Farany. Miejscówki w cenie 200,- Kč (w tym kolacja) można nabyć w Domu PZKO 27. i 28. 12. oraz 4. i 5. 1. w godz. od 17.00 do 19.00.

Uwaga narciarze!

Ze względu na ostateczną decyzję Komitetu Organizacyjnego Pucharu Świata Polonia 2001 Bieszczady w dniach 4 - 7 stycznia o przyznaniu 20 miejsc uczestnikom z Zaolzia, informujemy, że koszt wyjazdu uległ podwyżce i wynosi 1600 koron od osoby.

Komisja sportowa ZG PZKO prosi chętnych o zobowiązujące zgłoszenie udziału u Antoniego Łacka w ZG PZKO do środy 28. 12. oraz uiszczenie opłaty do piątku 29. 12. O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Nie ma zniżek dla dzieci. **KS ZG PZKO**

Wesołych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia oraz pomyślności wszelkiej w Nowym Roku życzy wszystkim swoim dotychczasowym i przyszłym klientom

CZERNEK

Jan Czernek
Střelniční 18
737 01 Český Těšín
tel.: 0659-711842
tel. kom.: 0606-757577
e-mail: czernek@iol.cz

OLZA-2027

GWIAZDAMI IGRZYSK BYLI M. DEJDAR I H. JANKŮ

Przedświątecznie i sportowo

TRZYNIEC (kor) - Już po raz trzeci z rzędu zorganizowała w przedświąteczny czas agencja „Petarda Production" dla uczniów trzynieckich szkół podstawowych Zimowe Igrzyska na Lodzie. Impreza ta odbyła się na stadionie zimowym w poniedziałkowe przedpołudnie, wzięły w niej udział 9-osobowe drużyny z 7 czeskich podstawówek oraz obu szkół polskich, a zwyciężyła ostatecznie w ogólnej punktacji 1. Polska Szkoła Podstawowa przy ul. Dworcowej.

„Atrakcji w tym roku nie zabrakło" - powiedziała redakcji „GL" nauczycielka Aurelia Siwa, trener zwycięskiej drużyny. „Były wspaniałe, często zwariowane dyscypliny, zawodnicy prezentowali swoje programy kulturalne... Najwięcej jednak ucieszył wszystkich fakt, że konferansjerem imprezy był popularny aktor Martin Dejdar, a śpiewała dla dzieci nie tylko grupa »A-tak«, ale również Heidi Janků... Cały stadion natomiast przystrojony został balonikami w barwach poszczególnych drużyn. Nasza drużyna przed rokiem startowała w barwach czarnych, kolor ten jednak nie przyniósł nam szczęścia. Sięgnęliśmy zatem po fiolet, no i okazało się, że był to dobry wybór...".

Za pierwsze miejsce otrzymała zwycięska szkoła aż 10 tys. koron, które dyrekcja wykorzysta od razu po Nowym Roku. Nie zabrakło jednak i nagród, i to bardzo atrakcyjnych, dla poszczególnych zawodników - porwacali oni do domu nie tylko ze słodyczami, koszulkami czy pięknymi piórami, ale niektórzy nawet z walkmanami.

Dodajmy, że w punktacji ogólnej na drugim miejscu uplasowała się 4. czeska szkoła podstawowa - o profilu sportowym, na trzecim zaś 2. PSP w Trzyńcu-Tarasie.

GŁOS LUDU Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ✦ W Vydavatelství OLZA - Wydawnictwie OLZA, s.r.o. wydaje Kongres Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ✦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", P.O. BOX 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrawa ✦ Redaktor naczelny: Henryka Bittmar ✦ Zastępca: Bogusław Krzyżanek ✦ Telefony: centrala 6607111, sekretariat 6607252, dział sportowy 6607258, redaktorzy 6607242, 6607249, 6607256, e-mail: glosludu@ostrava.cz ✦ Adres wydawcy: Kongres Polaków w RC, Hlavní třída 3/140, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 00535613 ✦ Adres wydawnictwa: Vydavatelství OLZA - Wydawnictwo OLZA, s.r.o., Hlavní třída 3/140, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 48396761, e-mail: olza@silesnet.cz ✦ Dyrektor wydawnictwa: Janusz Ciesielski ✦ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od godz. 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie; w Biurze Ogłoszeń Wydawnictwa „OLZA", przy ulicy Čapka 7 w Cz. Cieszynie codziennie od godz. 8.30-15.30; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn. ✦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ✦ Miejsce wydania: Ostrawa ✦ Kolportaż: Předplatné tisku, s.r.o., SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o., ✦ Druk: TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s.a. ✦ Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ✦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 21 GRUDNIA

■ TVP 1:

- **6.00** Kawa czy herbata
- **7.40** Maruszka i książę (s.)
- **8.15** Krakowskie Przedmieście 27
- **8.30** Wiadomości, pogoda
- **8.45** Wigilia, noc czarów
- **9.10** Magiczny kalendarz
- **9.15** Jedyneczka (dla dzieci)
- **9.45** Bajeczki Jedyneczki
- **10.00** Tajemnicza kobieta (s.)
- **10.50** Przewodnik po ekonomii (s. dok.)
- **11.20** Dzień jak co dzień: Przedświąteczne szaleństwo
- **11.30** Dzieci różnych bogów
- **12.00** Wiadomości
- **12.20** Horyzonty
- **12.45** Klan (s.)
- **13.10** Miliard w rozumie (teleturniej)
- **13.45** Psy lekarze (film dok.)
- **14.10** Wyprzedzić chorobę
- **14.35** 360 stopni dookoła ciała (mag.)
- **15.00** Wiadomości
- **15.10** Raport z demokracji
- **15.30** Historia filozofii po góralsku według ks. Józefa Tischnera
- **15.40** Dekolt. Kartoteka Wydarzeń Kulturalnych
- **15.55** Credo 2000 (pr. katol.)
- **16.30** Moda na sukces (s.)
- **17.00** Teleexpress
- **17.20** Gość Jedynki
- **17.35** Plebania (s.)
- **18.00** Dwadzieścia jeden (teleturniej)
- **18.35** Rower Błażeja
- **19.00** Wieczorynka: Gwiazdka kota Filemona (serial anim.)
- **19.15** Jutro weekend
- **19.30** Wiadomości, sport, pogoda
- **20.10** Nash Bridges (s.)
- **21.00** 1800 dni prezydenta (film dok.)
- **21.45** Sprawa dla reportera
- **22.25** Monitor Wiadomości, sport
- **23.00** Mroczny krąg. CIA w Tybecie (film dok.)
- **23.50** Duet z Dublina (film USA)
- **1.30** Sensacje XX wieku (serial dok.)
- **1.55** Opowieść wigilijna (film dok.).

■ TVP 2:

- **7.30** Dziennik krajowy
- **8.00** Program lokalny
- **8.30** Złotopolscy (telenowela)
- **9.00** Transmisja obrad Sejmu
- **15.00** Sukces (s.)
- **15.30** Krzyżówka 13-latków, czyli Światowid
- **16.00** Panorama
- **16.10** Na dobre i na złe (s.)
- **17.05** Proton (mag.)
- **17.30** Program lokalny
- **18.21** Pogoda, panorama
- **18.50** Dwójkomania
- **18.55** Jeden z dziesięciu (teleturniej)
- **19.35** Ksiądz i jego rodzina
- **19.50** Przełom wieku
- **20.00** Ryzykanci (s.)
- **21.00** Panorama
- **21.35** Z Archiwum X (s.)
- **22.25** 997 (mag. krym.)
- **23.00** Bandycki Petersburg (s.)
- **23.55** Polska bez fikcji: Maciej Cuchra lat 25
- **0.20** Znaki (pr. publicyst.)
- **0.50** Czuła jest noc (s.).

■ TV KATOWICE:

7.00 Klarysa wyjaśni wszystko (s.), **7.25** Opowiastki (s.), **7.30** Czarodziejski peryskop (s.), **8.00** Szukam pracy, **8.30** Kassandra (s.), **9.25** Książki z górnej półki, **9.30** Integracja, **9.45** To jest temat (rep.), **10.00** Jabłko Newtona (s. pop.-nauk.), **10.30** Żyj kolorowo, **10.45** Telekurier, **11.15** Lada dzień (s.), **12.00** Reportaż, **12.15** Kwartet (mag.), **12.30** Mały wielki business (mag.), **13.00** Zwierzęta z bliska (s. przyrod.), **13.40** Pogranicza medycyny, **14.00** Aktualności, **14.10** Projektantki (s.), **14.35** Seniorzy, **15.00** Eneduerabe (dla dzieci), **15.05** Podróże Obieżyświatki, **15.30** Tylko Kaśka (s.), **16.00** Natura (mag.), **16.30** Harry i Hendersonowie (s.), **16.50** Bliżej prawa, **17.00** Integracja, **17.15** Żyj kolorowo, **17.30** Witaj, Trentino (teleturniej), **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, **18.20** Co słychać w muzyce, **18.40** Muzyka Bachów, **19.00** Kariera Emmy Heart (s.), **20.35** Telekurier, **21.05** Miłość i namiętność (s.), **21.30** Aktualności, **21.45** Dzień jak co dzień, **22.00** To jest temat (rep.), **22.20** Puls samorządu, **22.35** Labirynty kultury, **22.55** Punkt, set, mecz, **23.25** Czas nauki (s. dok.).

■ POLSAT 1:

6.00 Piosenka na życzenie, **7.00** Świat według Bundych (s.), **7.25** Pokemon (s. anim.), **7.50** Polityczne graffiti, **8.00** Skrzydła (s.), **8.30** Wysoka fala (s.), **9.30** Zbuntowany Anioł (s.), **10.30** Fiorella (s.), **11.30** Zatoka nieszczęśliwych kochanków (s.), **12.30** Disco Relax, **13.30** Świat według Kiepskich (s.), **14.00** Duża przerwa (s.), **14.30** Klub Stasia i Nel, **15.00** Batman (s. anim.), **15.30** Informacje, **15.50** Fundacja Polsat, **15.55** Adam i Ewa (s.), **16.45** Xena, wojownicza księżniczka (s.), **17.45** Fiorella (s.), **18.35** Kurier TV, **18.55** Informacje, prognoza pogody, **19.05** Zbuntowany Anioł (s.), **20.00** Życiowa szansa (teleturniej), **20.50** Losowanie Lotto, **21.00** Ally McBeal (s.), **21.55** Ostry dyżur (s.), **22.50** Informacje i biznes informacje, **23.05** Prognoza pogody, **23.15** Polityczne graffiti, **23.30** Miodowe lata (s.), **0.00** Kurier TV, **0.20** Spóźniona miłość (film franc.).

PIĄTEK 22 GRUDNIA

■ TVP 1:

- **6.00** Kawa czy herbata
- **7.40** Maruszka i książę (s.)
- **8.15** Krakowskie Przedmieście 27
- **8.30** Wiadomości, pogoda
- **8.45** Kiedy zapalają się ognie na choinkach (film anim.)
- **9.05** Magiczny kalendarz
- **9.10** Jedyneczka (dla dzieci)
- **9.45** Bajeczki Jedyneczki
- **10.00** Tajemnicza kobieta (s.)
- **10.50** Lecznica pod św. Franciszkiem (s.)
- **11.15** Taki jest świat
- **11.30** Machina czasu: Stal
- **12.00** Wiadomości
- **12.25** Czas relaksu
- **12.45** Plebania (s.)
- **13.15** Jeśli nie Oxford, to co? (teleturniej)
- **13.40** Mam sprawę
- **13.45** Niebieskoocy (film dok.)
- **14.35** Mam sprawę
- **14.40** Gimnazjum 2000
- **14.45** Ups and Downs (j. ang.)
- **15.00** Wiadomości
- **15.10** Twarzą w twarz z Europą
- **15.30** U progu...: Rzeczpospolita wielu kultur
- **15.55** Po pierwsze środowisko (mag.)
- **16.15** Auto-mix (mag.)
- **16.30** Moda na sukces (s.)
- **17.00** Teleexpress
- **17.20** Gość Jedynki
- **17.35** Plebania (s.)
- **18.00** Dwadzieścia jeden (teleturniej)
- **18.35** Rower Błażeja
- **19.00** Wieczorynka: Fraglesi (s. anim.)
- **19.30** Wiadomości, sport, pogoda
- **20.10** Quo Vadis ? (s.)
- **21.10** Kasia Kowalska w Jedynce
- **21.35** Wesele[J] (rzecz o kabaretach warszawskich)
- **22.25** Monitor Wiadomości, sport
- **23.00** Odpływ (film USA)
- **0.40** Przeprawa (film ang.)
- **2.20** Podwodne łowy (film USA).

■ TVP 2:

- **7.30** Dziennik krajowy
- **8.00** Program lokalny
- **8.30** Święta wojna (s.)
- **9.00** Transmisja obrad Sejmu
- **15.00** Badziewiakowie (s.)
- **15.30** Na maksa (teleturniej)
- **16.00** Panorama
- **16.10** Na dobre i na złe (s.)
- **17.05** Europejczycy
- **17.30** Program lokalny
- **18.21** Pogoda, panorama
- **18.50** Dwójkomania
- **18.55** Sukces (s.)
- **19.25** Kocham kino
- **20.00** Spotkanie z Balladą: Gwiazdkowe (1)
- **21.00** Panorama
- **21.35** Czcigodni mordercy (film USA)
- **23.25** Polska bez fikcji: Wniebowzięty (film dokumentalny)
- **23.50** Oko w oko z żywiołem (s. dok.)
- **0.25** Kumple na zawsze (film USA).

■ TV KATOWICE:

7.00 Bajki małego czarodzieja (s. anim.), **7.25** Opowiastki (s.), **7.35** Opowieści różnej treści, **8.00** Aktualności kulturalne, **8.30** Kassandra (s.), **9.25** Książki z górnej półki, **9.30** Lubię dom i ogród, **9.45** To jest temat (rep.), **10.00** Jabłko Newtona (s. pop.-nauk.), **10.30** Po drodze (porad.), **10.45** Telekurier, **11.15** Słoneczny patrol (s.), **12.00** Reportaż, **12.15** U siebie, **12.45** Mieszkaj lepiej, **13.00** Sekrety instrumentów muzycznych, **13.30** Sport na luzie, **14.00** Aktualności, **14.10** Projektantki (s.), **14.30** Sanktuaria przyrody, **15.00** Eneduerabe (dla dzieci), **15.05** Klub Filipa, **15.30** Bez ściemniania, **16.00** Zbliżenia, **16.15** Po drodze (porad.), **16.30** Plecak pełen przygód (s.), **17.00** Lubię dom i ogród, **17.15** TV informator kulturalny, **17.30** Studio Pod Bukiem, **17.40** Schlesische Wochenschau, **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, wiadomości sportowe, **18.20** Magazyn „Telewizyjna 1", **19.00** Cats, **21.05** Miłość i namiętność (s.), **21.30** Aktualności, wiadomości sportowe, **21.45** Dzień jak co dzień, **22.00** To jest temat (rep.), **22.20** Mieszkaj lepiej, **22.35** Magazyn motoryzacyjny, **22.55** Sport na luzie, **23.25** Jazz nocą.

■ POLSAT 1:

6.00 Piosenka na życzenie, **7.00** Świat według Bundych (s.), **7.25** Batman (s. anim.), **7.50** Polityczne graffiti, **8.00** Skrzydła (s.), **8.30** Xenia, wojownicza księżniczka (s.), **9.30** Zbuntowany Anioł (s.), **10.30** Fiorella (s.), **11.30** Pogromcy zła (s.), **12.30** Disco Polo Live, **13.25** Świat według Kiepskich (s.), **14.00** Dyżurny satyryk kraju, **14.30** Macie, co chcecie (pr. rozryw.), **15.00** Pokemon (s. anim.), **15.30** Informacje, **15.50** Fundacja Polsat, **15.55** Adam i Ewa (s.), **16.45** Wysoka fala (s.), **17.45** Fiorella (s.), **18.35** Kurier TV, **18.55** Informacje, prognoza pogody, **19.05** Zbuntowany Anioł (s.), **20.00** Miodowe lata (s.), **20.30** Graczykowie (s.), **20.50** Losowanie Lotto, **21.10** Zarzewie ognia (film USA), **22.45** Informacje i biznes informacje, **23.00** Prognoza pogody, **23.10** Polityczne graffiti, **23.25** Różowa landrynka (s.), **23.55** Kurier TV, **0.15** Wściekłe psy (film USA).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 21 GRUDNIA

TC 1:

5.00 Sama w domu (mag.)
5.59 Dzień dobry z TC
8.25 Czarodziejskie przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Ten nasz charakter czeski
9.25 Światowid
10.00 Przygody kryminalistyki (s.)
11.00 Klub Seniora
11.25 Bananowe rybki (talk show)
11.55 Za kamerą (dok.)
12.00 Wiadomości
12.10 Sama w domu (mag.)
13.10 Każdego dnia, kiedy otwierasz gazetę - Amnesty International (dok.)
14.00 Animals
14.15 Na krawędzi
14.55 Przybysze (s.)
15.25 Drzwi (mała kom. TV)
16.00 Wiadomości
16.05 Czarodziejskie przedszkole
16.35 Mechanika popularna dla dzieci III (s. edukacyjny)
17.20 Weekend z...
17.30 AZ-quiz (teleturniej)
18.00 Report (aktualności reg.)
18.10 Czarne owce
18.25 Na tropie
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Gwiazdy sportu 2000 roku (rozryw.)
21.25 Jak nakręcano Wędrówkę z dinozaurami (dokument)
22.20 Wydarzenia plus
22.35 Bramki, punkty, sekundy
22.40 Czas dla rodziny
23.05 Kinobox
23.30 Wydarzenia w świecie
23.40 Fakty
0.15 Utonęcie zabronione (film franc.)
1.50 Starty
2.10 TV Klub Niesłyszących
2.40 Poszukiwanie kryształowego świata (dokument)
3.00 Weekend z...
3.10 Pomysły światowej mody II.

TC 2:

5.00 Trzymaj się!
5.30 Magazyn nauki i techniki
5.45 „333" (mag.)
6.45 Spostrzeżenia skądinąd
6.50 Wiadomości TVS
7.10 Wydarzenia w świecie
7.20 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 Dzień dobry z TC
11.25 Trzymaj się!
11.45 Stulecie latania (s. dok.)
12.35 Rewia golfa nr 16
13.10 Barval (por. dla młodzieży)
13.55 AZ-quiz (teleturniej)
14.20 Duke Ellington (dok., 1/2)
15.15 Zbłąkani i zaginioni (dok.)
16.05 Tatko Hill i spółka (s. anim.)
16.30 Wielki wóz
16.55 Cz. Budziejowice - Belgograd (Rosja) (siatkówka)
18.55 Paszkwil
19.50 Wiadomości w języku migowym
20.00 Żeby twoja pomoc została ukryta - Mercy Corps Intl. (dok.)
20.50 Genius loci, czyli Wyprawa
21.00 „21" (aktualności)
21.30 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
21.40 Słodka Jane (film USA)
23.00 Praca z ciałem (esej)
23.30 Nuzyka bez granic
1.05 „21" (aktualności)
1.35 Euronews.

NOVA:

5.16 Miami Sands (s.), **6.00** Śniadanie z TV Nova, **8.30** Wojny słoneczne - walka o milenium (dok.), **9.15** Słonie sieroty (dok.), **10.05** Wesołych Świąt, panienko King (film kanad.), **11.35** Szpital Chicago Hope V (s.), **12.30** Esmeralda (s.), **13.20** Tak płynie czas (s.), **14.05** Luisa Fernanda (s.), **15.00** Kolory miłości (s.), **15.50** „A" (talk show), **16.30** Karuzela (teleturniej), **17.00** Zaryzykuj! (teleturniej), **17.30** Właśnie teraz z regionów, **17.35** JAG III - Wojskowe Biuro Śledcze (s.), **18.30** Prognoza pogody, **18.35** Strażnik Teksasu IV (s.), **19.30** DTV, sport, pogoda, **20.00** Columbo: Popiół popiołu (s.), **21.40** Kocioł, **22.27** Pogodynka, **22.30** Wesele wampirów (kom. czes.), **0.15** Sprawa dla Sam II (s.), **1.05** Afrodyzjaki (s. erot.), **1.35** Pensacola - Złote skrzydła II (s., 1/22), **2.20** Bulvar Pacifik Drive (s.), **2.55** Higlander - Gawron (s.), **3.45** V.I.P. (s.).

PRIMA:

8.00 Silny Max (s. anim.), **8.25** Przygody Tintina (s. anim.), **8.50** Niebezpieczna zatoka (s.), **9.20** Wielkie sprawy kryminalne 20. wieku (s. dok.), **9.50** Prima jazda - tydzień w waszym zaciszu domowym, **10.25** Wspaniali i bogaci (s.), **11.15** Prima jazda - godzina gwiazd, **12.15** Być najlepszym (film USA), **13.55** Doktor z alpejskiej wioski VI (s.), **14.50** Perła (s.), **15.40** Acapulto Heat I (s.), **16.30** Hunter V (s., 1/22), **17.30** Duże ucho, **17.50** Minuty regionu, **18.00** Renegat I (s.), **18.50** Prima TV, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli... (teleturniej), **19.45** Tom i Jerry (s. anim.), **19.55** Komisarz Rex V (s.), **20.50** Następny, proszę!, **21.45** Julie Lescaut (s.), **23.35** Do tematu!, **23.30** Przeklęta noc (s.), **0.20** Nocna jazda.

PIĄTEK 22 GRUDNIA

TC 1:

5.00 Sama w domu (mag.)
5.59 Dzień dobry z TC
8.25 Czarodziejskie przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Tygodnik kulturalny
9.20 Videostop (teleturniej)
10.00 Pan Tau (kom. czes.)
11.30 Dziesięć wieków architektury (s. dok.)
11.45 Czarne owce
12.00 Wiadomości
12.10 Doktor Quinn II (s.)
13.00 Piękne zguby
13.30 Szczęśliwych i wesołych (kom. australijska)
15.00 Całkiem zwyczajna rodzinka (s.)
16.00 Wiadomości
16.05 Star Trek: Nowa generacja VII (s.)
16.50 Menedżerem własnego zdrowia
17.00 Horyzonty dziczy (s. dok.)
17.30 AZ-quiz (teleturniej)
18.00 Report (aktualności reg.)
18.10 Kinobox
18.35 Kavky (dok. - TV na Górach Kawczych)
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.35 Tutaj i teraz
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Na palmie! (rozryw.)
20.30 Ranczo pod Zieloną siódemką (s.)
21.30 Małe pojedynki życiowe (film USA)
23.00 Wiadomości
23.15 Bramki, punkty, sekundy
23.20 Losowanie „10" szczęśliwych
23.25 Zdrada (film bryt.)
0.55 Wydarzenia w świecie
1.05 Star Trek: Nowa generacja VII (s.)
1.50 Videostop (teleturniej)
2.30 Wszystko dla domu i ogrodu
3.00 Paszkwil
4.00 Wspomnienie o Elvisie Presley'u.

TC 2:

5.00 Wielki wóz
5.25 Animals
5.40 Tygodnik ekonomiczny
5.55 Teleskop
6.05 Europa dziś
6.30 Jak żyje się po tragediach (dok.)
6.50 Wiadomości TVS
7.10 Wydarzenia w świecie
7.20 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 Dzień dobry z TC
11.25 Weekend z...
11.35 O Radku i Milenie (bajka)
12.35 Śpiewnik domowy
12.45 Jak nakręcano: Wędrowanie z dinozaurami (dok.)
13.35 Tygodnik ekonomiczny
13.50 Aport
14.30 AZ-quiz (teleturniej)
14.55 Czułki
15.20 Czas dla rodziny
15.40 Spotkanie z Janem Burianem
16.10 Gdzie popełniono błąd II (s. dok)
16.30 Sporty lotnicze (dok.)
17.25 Czarownik z krainy Oz (musical USA)
19.10 Wiadomości w języku migowym
19.15 Euronews
20.00 Bigbit (s. dok.)
21.00 „21" (aktualności)
21.30 Tak, panie ministrze (s.)
22.00 Komediograf (rozryw.)
22.30 Między nurtami
23.20 Lenny Kravitz Unplugged
0.05 Na tropie
0.25 „21" (aktualności)
0.55 Kinobox
1.30 Prorocy i poeci. Rozdziały z kalendarza (esej)
3.00 Newshour with Jim Lehrer
4.00 „Psi vojáci" Na Chmelnicy (pr. muz.).

NOVA:

5.15 Miami Sands (s.), **6.00** Śniadanie z TV Nova, **9.00** Pani Santa Claus (kom. muz. USA), **10.35** Miasteczko na dłoni (film czes.), **12.15** Jak uratowaliśmy Boże Narodzenie (bajka USA), **13.55** Wspomnienie bożonarodzeniowe (film USA), **15.40** Cud w Nowym Jorku (film USA), **17.43** Właśnie teraz z regionu, **17.55** Causa królik (kom. czes.), **19.30** DTV, sport, pogoda, **20.00** Król dżungli (film USA), **21.50** Lucia Bílá: Życie, to zebra, **23.33** Pogodynka, **23.35** Puszek (erot. talk show), **0.20** Ciemna pełnia (horror USA), **1.40** The Spree (thriller USA), **4.00** Dzikus (kom. czes.).

PRIMA:

8.00 Silny Max (s. anim.), **8.25** Przygody Tintina (s. anim.), **8.50** Niebezpieczna zatoka (s.), **9.20** Wielkie sprawy kryminalne 20. wieku (s. dok.), **9.50** Prima jazda - tydzień w waszym zaciszu domowym, **10.25** Wspaniali i bogaci (s.), **11.15** Prima jazda - godzina gwiazd, **11.55** Zabłąkana nimfa (s.), **12.45** Sami w domu (s.), **13.55** Doktor z alpejskiej wioski VI (s.), **14.50** Perła (s.), **15.40** Acapulco Heat I (s.), **16.30** Hunter V (s.), **17.30** Wielkie ucho, **17.50** Minuty regionu, **18.00** Renegat I (s.), **18.50** Prima TV, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli... (teleturniej), **19.45** Tom i Jerry (s. anim.), **19.55** Honza niemalże królem (bajka czes.), **21.35** Ale heca!, **22.30** Do tematu!, **22.35** Podejrzany wynalazek (thriller USA), **0.15** Północny telefon (s.), **1.05** Nocna jazda.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

NABYTE PRZEZ „7" KARWINY DOŚWIADCZENIA W LM POWINNY PROCENTOWAĆ

Z podniesionym czołem...

Piłkarze ręczni HC Banik Karwina od wielu lat grali w różnych rozgrywkach europejskich: Pucharze Klubowych Mistrzów Europy, Pucharze Zdobywców Pucharów, Pucharze Federacji (EHF) i Pucharze Miast. W kończącym się 2000 roku jako mistrzowie RC uczestniczyli oni w najwyższych rozgrywkach naszego kontynentu - Champion League czyli Lidze Mistrzów, co było dla nich nie tylko ogromnym wyróżnieniem i przeżyciem, ale i niezmiernie pożyteczną szkołą doświadczeń. Banik nie awansował wprawdzie do decydującej fazy rozgrywek, ale za swą postawę w rozgrywkach kwalifikacyjnych i grupowych nie musi się wcale wstydzić.

Najpierw górnicy wyeliminowali mistrza Rumunii - Steaua Bukareszt, wygrywając zarówno w stolicy tego kraju 34:29, jak i u siebie - 29:18. Weszli więc do szesnastki najlepszych drużyn Europy. W 1/8 rozgrywek LM trafili oni do silnej grupy D. Szkoda, że nie wylosowali trochę lepiej, bo już w 1. rundzie trafili na **najlepszy zespół światowy - hiszpański Portland San Antonio z Pampeluny,** a więc zeszłorocznego zwycięzcę Pucharu Zdobywców Pucharów i pogromcę triumfatora ostatniej Ligi Mistrzów. Karwiniacy nawiązali z nim prawie że równorzędną walkę; niemniej przegrali od razu pierwszy mecz (w samej końcówce) nieznaczną różnicą trzech bramek i to rzutowało potem ujemnie na dalszy przebieg rozgrywek.

Przypomnijmy wszystkie **wyniki grupowe zespołu HCB Karwina: z San Antonio 30:33** (u siebie) i 35:25 (na wyjeździe), z **Runar Sandefjord** (Nor.) 25:27 (w.) i 34:26 (w Karwinie) oraz z **Lovčenem Cetinje** (Jug.) 29:29 (u siebie) i 27:31 (w.). Zespół Banika praktycznie z każdym rywalem walczył **jak równy z równym,** zdobył **3 punkty** za 1 zwycięstwo i 1 remis (Zubrzi, grające w tych rozgrywkach wcześniej, wywalczyło tylko dwa, Pilzno - nawet ani jednego punktu). O awans walczyli górnicy aż do przedostatniej 5. kolejki. W kilku meczach **zabrakło im trochę szczęścia,** zwłaszcza w końcówce. Szkoda było np. 3-bramkowej porażki z San Antioniem (pozostali rywale wygrywali na swych parkietach z Hiszpanami), czy dwubramkowej w Norwegii, jak i remisu z Cetinje u siebie. Te mecze miały decydujące znaczenie dla ostatecznej 4. lokaty Banika w tabeli.

Duży wpływ na dyspozycję górników miał fakt, że musieli oni rozegrać aż **19 spotkań (w LM i Interlidze) systemem niedziela-środa-niedziela,** co łączyło się z prawie nieustannym, męczącym **podróżowaniem** i dużym brakiem czasu na specjalistyczne treningi. Tymczasem - dla przykładu - Jugosłowianie mogli na czas Ligi Mistrzów **przerwać mecze ligowe w kraju** i poświęcić wszystkie siły dużo ważniejszym rozgrywkom w Europie. To było u nas nie do pomyślenia... W dodatku kadra HCB, jak na parametry międzynarodowe - nie jest zbyt szeroka. Mecz odegrało **8-9 sztandarowych zawodników,** co w końcu odbiło się na **dyspozycji psychicznej i kondycji kluczowych graczy.** Motor i dusza zespołu - A. Radczenko w ostatnich spotkaniach był już tak wyekploatowany, iż sięgał na samo dno rezerwuaru sił; to samo można powiedzieć o innych filarach, które zaczęły tracić świeżość swych poczynań i skuteczność strzałową (np. D. Juřiček, T. Heinz czy R. Vašek). W kilku wypadkach niezbyt dobrze trafiono z **wyborem bramkarza.** W decydujących meczach zabrakło też zespołowi Banika wy[...]**rowego strzelca,** który potrafiłby zaskoczyć bramkarzy przeciwników strzałami z dystansu. Trener Hargaš miał w tym wypadku [...] utrudnione zadanie, zwłaszcza po odejściu [...] włoskiej ligi K. Heinza i L. Drobka. Z tą [...] mogło być całkiem inaczej... Pozostali [...] go dyspozycji snajperzy potrzebowali [...] prób by zdobyć gola. To są jednak tylko [...]tyczne przypuszczenia. Swą rolę odegr[...] w niektórych wypadkach również sędziowie. Można było zauważyć, które kraje mają [...] dyscyplinie więcej od karwiniaków do powodze[...]nia w dziedzinie **dyplomacji.**

Mimo wszystko piłkarze ręczni Karwiny nie sprawili w najbardziej prestiżowych rozgrywkach klubowych wyraźnego zawodu, przypomnieli się Europie, wyszli z rywalizacji z podniesionym czołem i zdobyli nader cenne doświadczenia, które powinny w przyszłości procentować w przyszłości. Poznali bowiem styl gry czołówki europejskich klubów, i to, że - przy pewnej optymalizacji warunków ekonomicznych oraz organizacyjnych - mogą się górnicy potykać w tej dyscyplinie z każdym klubem i nawiązać z nim równorzędną walkę.

EDWARD FI[...]

SPORT POLSKI

❐ **KAZIMIERZ DEYNA I BRAZYLIJCZYK PELE zostali** najlepszymi piłkarzami stulecia w plebiscycie tygodnika „Piłka Nożna". Trenerem stulecia w Polsce został Kazimierz Górski, za granicą - Brytyjczyk Alex Ferguson. Za najlepszą drużynę w Polsce uznano reprezentację kraju w latach 1973-74, prowadzoną oczywiście przez trenera Górskiego, natomiast za granicą - drużynę Francji w latach 1998-2000.

❐ **KOLARSTWO - Wyniki plebiscytu na najlepszego polskiego kolarza 2000 roku:** 1. Zbigniew Spruch, 2. Piotr Wadecki, 3. Peter Mazur.

❐ **KOSZYKÓWKA - Liga NEBL:** Conesco Den Helder (Hol.) - Polonia Warszawa 72:83 w 7. meczu. Puchar Saporty: Telindus Antwerpia - Anwil Włocławek 67:75 w 8. kolejce grupy D.

❐ **LIGA MISTRZÓW SIATKARZY:** Hotvolleys Wiedeń - Mostostal Kędzierzyn Koźle 2:3 w 3. kolejce grupy B. Siatkarze Mostostalu prowadzą w grupie z 5 punktami i mają duże szanse na awans do ćwierćfinału. **(Opr. j**

DONIESIENIA Z NASZEGO TERENU ■ DONIESIENIA

● **W II LIDZE BADMINTONA** przegrał zespół Bogumina w Przerowie 2:6, ale wygrał u siebie (dopiero po raz drugi w obecnych rozgrywkach) z Ostrawą 5:3 i po pierwszej serii 6 spotkań zajmuje w tabeli 5. miejsce (wśród 7 drużyn) z 10 punktami - przed Ostrawą (10) i Brnem (6 pkt.). Prowadzi Opawa (17) przed Koprzywnicą B (16), Przerowem (15) oraz Iwanczycami (10 pkt.). **-d-**

● **XVIII PRZEŚWIĄTECZNY turniej w szachach błyskawicznych** urządził KS Slavoj Czeski Cieszyn. Rywalizowało 23 graczy. **Kolejność:** 1. Rudolf Mesiarik (Fuchs Ostrawa) 10,5 pkt., 2. Ernest Gibiec 7,5, 3. Wacław Mitura (obydwaj KS Stonawa) 7,5, 4. Piotr Turoń (KS Wędrynia) 7, 5. Kleibot (OS Rychwałd) 6 pkt. itd. **(k)**

● **HOKEJOWE MR** (mistrzostwa regionu): **KS Karwina - Swinów.** Kolejny mecz o punkty - już jutro, tj. **w piątek,** o godz. 17.00.

● **SEKCJA LEKKOATLETYCZNA KS Jäkl Karwina** przygotowuje na ostatni dzień roku (niedzielę 31. 12. 2000) XVII edycję tradycyjnego już **„Sylwestrowego biegu ulicznego" na dystansie 10 km.** Start nastąpi o godz. 10 na stadionie w Raju (zgłoszenia na miejscu do godz. 9.45). Na najlepszych czekają premie pieniężne i dyplomy. Równocześnie przebiegać będzie w tamtejszym parku leśnym **bieg na 1 km dla wszystkich zainteresowanych** (od dzieci po emerytów). Czas kontrolny zmierzony zostanie każdemu uczestnikowi. **(k)**

● **ZE ZMIENNYM SZCZĘŚCIEM** grają w **mistrzostwach obwodowych** koszykarze powiatu karwińskiego: **Slavia Orłowa** - [...] Ostrawa B 69:115 i N. Jiczyn C 99:80; Ołomuniec - **HD Bogumin** 87:69 i Sj Cz. Cieszyn 75:72; Przerów - Bogumin 85:77 i Cz. Cieszyn 57:67. **Kolejność po I serii 10 spotkań:** 1. [...] B 19 pkt., 2. Krnów 18 p., 3. Mohelnica 17, 4. Poruba 16, **5. Orłowa** 15 pkt. - za 5 zwycięstw i 5 porażek (kosze 751:779), 6. Ołomuniec 15 p., 7. Przerów 14, **8. Bogumin** 13 p. - [...] (622:728), **9. Cz. Cieszyn** 13 p. - [...] (633:750), 10. N. Jiczyn C i 11. Banik Ostrawa po 12 pkt.

● **KOLEJNĄ ZMIANĄ** w kadrze drużyny ligowej drużyny hokejowej HC Stalownik Trzyniec jest odejście **napastnika Viktora Ujčíka** (w tym sezonie nie bardzo mu się wiodło [...] Jaworowym; obecnie gra w reprezentacji [...] w Moskwie, gdzie strzelił 2 bramki) do praskiej Slavii. Występował on już w tym zespole przez 4 laty. W zamian ze stolicy przeniosą się do Trzyńca obrońca **Jan Slavík** (25 lat) i napastnik **Zdeněk Skořepa** (24 lata), który w obecnym sezonie ELH ma na swym koncie 7 bramek i [...] asyst.

● **WE WCZORAJSZYM SLALOMIE Pucharu Świata kobiet** we włoskiej miejscowości Sestriere zajęła karwinianka Ewa Kurfürst 48. miejsce w pierwszym przejeździe i nie awansowała do finałowej „30". Triumfowała [...]-letnia Chorwatka - Janica Kostelić.

● **ŚLIZGAWKA. ORŁOWA:** czwartek godz. 8.30-10.00; sobota 11.15-13.45.

Tandem idzie »łeb w łeb«

Drugoligowi hokeiści HC Orłowa mieli kolejną szansę wyjścia na czoło tabeli grupy wschodniej, lecz znów nie skorzystali oni z „oferty". Przodownik tabeli, Szternberk, potknął się bowiem na własnej tafli, przegrywając z Porubą 3:4 (po dwu tercjach było już 4:0 dla ostrawian). Cóż, skoro zdziesiątkowaniu chorobami orłowianie po raz drugi w tym sezonie przegrali w Uniczowie - w październiku 3:6, w ubiegłą niedzielę - 2:4. O przodownictwie decydował więc w dalszym ciągu lepszy bilans bramkowy „zegarmistrzów". Na uwagę zasługuje fakt, iż Orłowa jako druga (po Porubie) uzyskała setną bramkę w obecnym sezonie. Na porażkach czołowego tandemu skorzystali rywale, którzy wyraźnie zmniejszyli już swe straty.

○ **UNICZÓW - ORŁOWA 4:2 (4:0, 0:1, 0:1).** Przyjezdni musieli się obejść bez chorych Šebka, Golaba i Kutěja. Podniesioną temperaturę miał również bramkarza Jurečka, którego po trzeciej bramce (już w 12. minucie) zmienił Kresta. O zwycięstwie gospodarzy **zadecydowała pierwsza tercja.** Prowadzenie zdobył dla nich w 5. min. Kolařík. W 7. mógł wyrównać Dvořák, lecz nie trafił w światło z połowy odsłoniętej bramki. P[...]niej czystym „hat-trickiem" popisał się Lakomý, strzelając bramki w 8., 12. i 16. minucie; ponadto w 19. trafił on jeszcze w poprzeczkę... W II odsłonie gości podtrzymywał na duchu bramkarz Kresta, likwidując m.in. solowe najazdy uniczowian. W [...] min. **Potěšil** nawet obniżył na 1:4.

W ostatniej części spotkania gospodarze starali się już tylko utrzymać korzystny wynik i kontrolować grę. Goście byli bardziej od nich aktywni, lecz udało im się tylko w okresie przewagi liczebnej skorygować niekorzystny stan ze strzału **Řeřuchy**. Była to właśnie **„jubileuszowa" setna bramka zespołu HCO w sezonie 2000-1.** Na dalszą zmianę wyniku nie pozwolili już bramkarze obu drużyn. Kary: 3 - 3, wykorzystanie 0:1. Sędziował Jeřábek. Widzów blisko 900.

F-M - Przerów 1:5, Uh. Hradziszcze - Brzecław 2:4 itd. **Po 29. kolejce prowadzi Szternberk przed Orłową** (po 38 p.) i Przerowem (37 p.), ale po wczorajszej 30. kolejce mogło się wszystko zmienić... Następne **mecze JUŻ JUTRO o godz. 17,** a m.in. **Ždiar - Orłowa** (poprzednio - 2:2 i 5:3).

(JK)

Z. Zemek ponownie właścicielem FCK

Biznesmen Zdeněk Zemek jest oficjalnie od początku grudnia br. „staro-nowym" właścicielem spółki akcyjnej FC Karwina, w ramach której działa II-ligowa drużyna piłkarska (outsider tabeli na półmetku rozgrywek).

Na wczorajszym nadzwyczajnym walnym zebraniu spółki mieli jego uczestnicy zadecydować, czy wystawić ją do konkursu, czy też przenieść jej prawa na inną spółkę. **„Bonavia servis" z siedzibą we Wsecinie,** będący praktycznie większościowym właścicielem FC Karwina, zaproponował, aby tego nie dokonywać.

Sprawa zadłużenia s.a. FC Karwina będzie ponownie rozpatrywana na kolejnym - **trzecim już nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu spółki** w styczniu przyszłego roku... Na nim miałyby się również odbyć wybory nowego przedstawicielstwa FC Karwina. **(Ok)**

W SOBOTĘ TRADYCYJNY MECZ HOKEJOWY W CZESKIM CIESZYNIE

Dach nad cieszyńskim SZ

W ubiegłym tygodniu został oddany do użytku zrekonstruowany stadion zimowy w Boguminie. Natomiast w nadchodzącą sobotę - 23 grudnia 2000 roku o godzinie 17 - nastąpi otwarcie na razie tylko zadaszonego stadionu zimowego w kolejnym mieście naszego regionu - Czeskim Cieszynie (przy ulicy Frydeckiej - obok mleczarni).

Przy okazji przypomnijmy, iż sztuczna **tafla lodowa w tym nadolziańskim grodzie oddana została do użytku w 1985 roku,** a to przede wszystkim zasługą ówczesnej **rady narodowej pod przewodnictwem Viléma Kostki.** Sobotnia uroczystość będzie dopiero **zamknięciem pierwszego etapu rekonstrukcji SZ,** która rozpoczęła się jesienią br. Proces przebudowy potrwa około trzech lat. Po jego zakończeniu miasto będzie miało kompletny obiekt z wszelkim zapleczem, a więc: trybunami, szatniami i innymi niezbędnymi urządzeniami. Projekt i finansowanie przebudowy zabezpiecza Urząd Miejski w Cz. Cieszynie.

Przy okazji zadaszenia SZ odbędzie się w Cz. Cieszynie tradycyjny przedświąteczny szósty już **mecz hokejowy między drużynami „Wild Wolfs" Cz. Cieszyn a KS Karwina** (uczestnikiem mistrzostw regionu). W wypadku gospodarzy chodzi o **wychowanków cieszyńskiego hokeja,** którzy niczym „dzikie wilki" rozpierzchają się - z powodu braku warunków do dalszego rozwoju swego talentu - po okolicznych klubach, np. do Trzyńca (P. Gřegořek, P. Lipina, T. Houdek), Szumperka (W. Pe[...] kovský), Frydku-Mistku (J. Giercuszkiewicz, [...] Wojnar, K. Tłuszczyk), Karwiny (P. Bochenek, D. Zahradnik) i indziej. Większość z nich [...] łaby się pojawić w sobotę na cieszyńskim [...] w jednym zespole pod kierunkiem **trenera P[...]la Bochenka,** który od wielu lat wykonuje tam funkcję głównego szkoleniowca młodzieży. Ma on nadzieję, że po wykończeniu obiektu będzie można w Cz. Cieszynie założyć w niektórych tamtejszych szkołach klasy sportowe, zaś w klubie - drużyny młodzieży, juniorów i seniorów tak, aby Czeski Cieszyn zajął w przyszłości poczesne miejsce na hokejowej mapie Republiki Czeskiej.

Sobotnie spotkanie odbędzie się **pod patronatem miasta, zaś jego starosta, Henryk Sznapka,** ma wrzucić pierwszy krążek między rozpoczynającą ten mecz parę hokeistów. (B)